

Sid 2 **LEDAREN:** Ulf Ekmans konvertering till katolicismen är en religiös jordbävning. Den väcker hälsosamma frågor kring kristet ledarskap och personfixering överlag.

TORS DAG 13 MARS. NR 11/2014

Dubbelmoral jagar bort ungdomar
Sidan 20

Nyfamiljen är en ny möjlighet
Sidan 8

Geels talar för global andlighet
Sidan 10

Studio för alla
Sidan 12

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL MATTEUS FÖRSAMLING

Åboteologer fortsätter i en ny större enhet

Inbesparingarna vid Åbo Akademi leder till att teologiska fakulteten slås ihop med andra fakulteter.

Nedskärningarna sköts genom pensioneringar. Resursfördelningen klarnar först senare. **SIDAN 4**

Eva Frantz vill vara lite kristen
Sidan 2

Det som händer i kyrkan ska synas på webben
Sidan 5

John Vikström vill gå med dig på sorgens väg
Sidan 12

Åldrande föräldrar ger upphov till syskongräler
Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Jordskalvet Ulf Ekman

KP EN OFÖRGLÖMLIG predikan. Det levererade Livets Ords pastor emeritus Ulf Ekman i söndags. I sin avskedspredikan tackade han inte bara för sig och de trettio åren med rörelsen. Han berättar för den chockade församlingen att han och hans hustru kommer att konvertera till den katolska kyrkan.

Det ett besked som inte bara ska ses i ljuset utifrån att en pastorsveteran stiger åt sidan. Det är Pastorn som stiger åt sidan, Ledaren och själva arkitekten.

För församlingen är det ett oerhört budskap. Som att höra ens make stå framme vid altaret och säga att han älskar en annan. Och följdfrågan kommer osökt att tränga sig på när chocken hunnit lägga sig och bytts i förtvivlan – och sannolikt också vrede. Var då allt en enda lögn? Det är en berättigad fråga hos de besvikna. Men det är svaret och vägen vidare som kommer att bli det väsentliga för resten av deras liv.

EKMANS KONVERTERING är en internationell nyhet. Livets Ord har förgreningar över hela världen, med bland annat en livlig mission i de forna Sovjetstaterna. Åtskilliga nationaliteter har gått i Livets Ords bibelskola i Uppsala. Norska tidningen Dagen karakteriserar avhoppet som "det största religiösa jordskalvet i Skandinavien". Skalvet sänder vågor långt utöver Livets Ords gränser. Frågan som tål att tugga på oberoende av vart man hör är den här: Får en ledare förkasta det han själv varit med om att bygga? Överge sina får? Hans vän Siewert Öholm är besviken och tycker att Ekman smiter från sitt ansvar i stället för att ta upp brottningen inom den församling han själv har grundat. När det gäller Ulf Ekman blir den här frågan så smärtsamt tydlig, eftersom han och just han är Livets Ord. Allt från den stormiga början, brytningarna när gamla församlingar sprack, de osunda tiderna av framgångsteologi till den stilla acceptansen och inlemmandet i det frikyrkliga landskapet. I hela processen var det Ulf Ekman som sade, gjorde och ledde.

PERSONFIXERINGEN ÄR ett gift, inte minst för kyrkorna. Det måste finnas en skillnad mellan ledarskap och personkult. Varje människas tro är en gåva, också ledarens eller kändisens. Någon kvalitetsgaranti för andras tro kan de inte tillfoga, och tyvärr inte heller för de samfund de tillhör. Inom alla kyrkor finns det bättre och sämre drag – både i historien och i nuet. Det gör dem inte tomma på tro.

Men den dagen en ledare stiger av måste det finnas en struktur och en bärande tanke i bygget. Så bärande, att det håller också det faktum att ledaren är en människa som kan ändra sig. Ekman är och har alltid varit en skicklig retoriker. I sitt avskedstal lyfter han fram att det nu är individen Ulf som handlar: "Vi hade kommit till en punkt då vi måste ta konsekvenserna av detta."

Den hållningen måste man respektera. För alternativet är så mycket värre: En ledare som stannar kvar som lysboj för ett sammanhang som han eller hon själv inte längre tror på, därför att stähejet som följer är så smärtsamt.

"Får en ledare förkasta det han själv varit med om att bygga?"

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322

Tomas von Martens
tfn 040 831 6545

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank: Sampo
IBAN: FI34 8000
1301 1585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Nina Österholm

Tryck: Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

EVA FRANZ har jobbat som hallåa men också med programmen Nöjesfredag, Vegalistan och Radiohuset.

PROFILEN: EVA FRANTZ

”Det är någon som ser över läget.”

Vill både tro och granska

Får journalister tro på Gud eller måste de vara objektiva och obundna också gällande religion? Programledare Eva Frantz tycker inte att någon ska behöva dölja sin tro. För henne är Gud en grundtrygghet i livet.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Ansiktet stämmer överens med rösten. Eva Frantz, bekant från Radio Vega, ser just så pigg och glad ut som hon låter.

– Från början ville jag bli tidningsjournalist men så halkade jag in på radion. Plötsligt var jag kollega med Janne Granberg och Ann-Kristin Schevelew vars trygga röster jag själv vuxit upp tillsammans med. Radion stod ofta på hemma hos oss, när Janne läser väderleksrapporten känns allting bra.

För tillfället jobbar Frantz med eftermiddagsradio i programmet Radiohuset.

– Jag älskar att sända direkt, det är liksom hela grejen med radio tycker jag. Lyssnaren vet att jag står och pratar någonstans just nu.

Tidigare har hon jobbat bland annat som hallåa, den röst som förr i tiden informerade lyssnaren mellan programmen.

– Särskilt sent på kvällarna var det närmast högtidligt att få tala direkt till lyssnarna och jag kände ett stort ansvar för dem, för att verkligen låta vänlig. Jag vet att radion är det enda sällskapet för många människor, särskilt om kvällarna.

Stressen tog håret

I Radiohuset går sändningarna mera i flygande fläkt och det finns inte rum för att fila och ta om när det blir lite halvdant. Och det är egentligen bara bra tycker Eva Frantz.

– Jag har en tendens att fila i all evighet om jag spelar in något på förhand.

Tidigare var hon också en av de där duktiga flickorna som aldrig sa nej till något på jobbet. Det slutade hon med när stressen en dag gjorde att hon tappade allt sitt hår.

– Man vet inte riktigt varför en del drabbas av alopecia, för min del tror jag att det berodde på stress. Vi byggde

hus, jag var vårdledig med två små barn och min arbetssituation var lite osäker.

Det finns ingen garanti för att håret någonsin växer tillbaka och Eva Frantz hade redan ställt in sig på ett liv som skallig. Efter två år växte ändå hela hennes hår ut igen.

– Jag minns att jag brukade be till Gud att han skulle låta mitt hår komma tillbaka. Först bad jag långa böner för familjen och släktingar, det kändes lite för fåfängt att be för sitt eget hår. Sist brukade jag ändå klämma in en snabb mening ”och om du hinner så låt mitt hår komma tillbaka”.

Alopecian gjorde att Eva Frantz blev snällare mot sig själv. Hon började säga nej, också på jobbet när en uppgift inte kändes helt rätt.

– Tidigare hade jag säkert gjort den ändå för att visa hur duktig jag var.

Vågar granska tron

I dag känner hon sig tacksam, både för att håret kom tillbaka men också för allt annat som livet gett henne.

– Jag inser att jag är lyckligt lottad. Därför skulle det ju också kännas konstigt att inte få rikta sin tacksamhet mot någon.

Hon beskriver sig själv som ”lite kristen”. En varm barnatro finns där som en slags grundtrygghet i livet men att problematisera den egna tron lockar inte just nu.

– Jag vill inte debattera Bibeln eller kyrkans syn på homosexuella på kaffepausen. Det finns många journalister som lusläst Bibeln och som gärna använder den som slagträ. Jag vill ha min tro ifred.

Enligt henne lever också en uppfattning om att journalister som den objektiva ”vaktunden” inte får bekänna sig till någon tro, lite på samma sätt som det anses olämpligt att vara politiskt bunden.

– Det är klart att jag som journalist inte kan stå och förkunna en viss religion i radion men jag tycker inte heller att man ska behöva dölja sin tro om någon frågar.

En annan tendens hon lagt märke till är att många lyssnare hör av sig och är arga när kyrkan varit uppe i rubrikerna.

– Jag har blivit anklagad för att vara en ångvälsateist som bara vill smutskasta kyrkan. Men om människor skriver ut sig så måste jag ju kunna ta upp frågan och problematisera, det hör till mitt journalistiska uppdrag.

Hon hoppas att diskussionen kunde föras på en mer sansad nivå.

– Ibland känns det som om det fanns en tendens till paranoia här. Och visst kan jag förstå, det är ju så lätt att plocka något riktigt tokigt ur Gamla testamentet och be en måndagstrött präst kommentera saken. Det blir så lätt väldigt fel.

Hon tror att vi borde försöka landa någonstans i mitten. En väg dit är att också de ”lite kristna” berättar om sin tro.

– Jag är inte direkt församlingsaktiv men konfirmationen, mitt bröllop och barnens dop har varit jätteviktiga för mig. Jag minns hur arg jag blev när några av de andra konfirmanderna slet av sig alban direkt efter konfirmationen och ropade nåt i stil med ”Aldrig mera kyrka”.

För mig betydde konfirmationen något. Genom åren har hon framför allt lärt sig att saker för det mesta brukar ordna sig.

– När jag tar mig tid att titta tillbaka lite så dyker bönesvaren upp. Allting blir sållan som man tänkt sig i livet men nu förtiden vågar jag lita på att det går som det är menat. Det är någon som ser över läget. Förr i tiden skulle jag ha legat och brölat om jag inte fick det jobb jag ville ha. Nu räcker det vanligen med att sura en kväll. Förut skulle jag också ha lagt ansvaret på mig själv, nu har jag slutat älta och förlitar mig på övre kontoret.

I framtiden kan hon tänka sig att bli mer aktiv inom församlingen. Nu besöker hon kyrkan främst när dottrarnas kör medverkar i gudstjänsten.

– Ingenting har förändrats sedan min barndom. Illustrationerna är de samma, tanterna har fortfarande likadana brillor. Det känns tryggt.

EVA FRANTZ

PROGRAMLEDARE PÅ RADIO VEGA. AKTUELL SOM SVENSK KOMMENTATOR VID EUROVISION SONG CONTEST.

BOSATT I ESBO TILLSAMMANS MED TVÅ VILDA DÖTTRAR OCH EN ÖSTEBOTTNISK MAN.

SKRIVER BLOGGEN ”DET ÄR BAKSIDAN SOM RÄKNAS”.

Vill veta vad församlingarna tycker

ENKÄT. Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) sänder den här veckan ut en enkät till församlingsanställda i Borgå stift. Avsikten med enkäten är att få feedback på centralens materialproduktion och verksamhet.

Direktor **Sixten Ekstrand** är angelägen om att ta reda på hur församlingarna upplever det KCSA gör.

– Vi har ett mycket brett verksamhetsfält med allt från radio- och TV-arbete över diakoni och samhällsansvar till kristen fostran. När resurserna blir mindre måste vi också prioritera vad vi satsar på och då är det viktigt för oss att veta vad man tycker på fältet, säger Ekstrand.

Han säger att KCSA är beroende av en dialog med

fältet för att fullgöra sitt uppdrag på ett bra sätt.

Den elektroniska enkäten sänds ut per e-mail i slutet av vecka 11 och mottagarna har två veckor på sig att besvara enkäten.

– Vi hoppas att så många som möjligt tar sig tid att besvara enkäten, trots att den är omfattande. Uppgifterna i enkäten behandlas konfidentiellt.

Ställ upp i valet via webben

FÖRTROENDEVALD. Församlingsvalets offentliga webbplats har öppnat i dagarna. Via seurakuntavaalit.fi kan den som vill ställa upp i valet förmedla sitt intresse och sina kontaktuppgifter till sin hemförsamling och de valansvariga där.

– Vi försöker göra det så lätt som möjligt att ställa upp som kandidat, berättar **Mari Leppänen** som le-

der projektet.

Webbsidan kommer att vara viktig i tre olika skeden. Dels just nu som ett hjälpmedel i rekryteringen av kandidater, men också senare för att aktivera röstarna och för att informera om valresultaten.

Den svenskspråkiga versionen av sajten finns på församlingsvalet.fi och öppnas om en dryg vecka.

– Där finns bland annat den blankett som man fyller i när man anmäler sitt intresse för att kandidera. På sidan finns också material som stöder kandidaterna i deras egna valkampanjer, berättar **Asa Holmvik** på KCSA.

Webbplatsen ger en försmak på hur hela församlingsvalets kampanj ”Tro på det goda” kommer att ta form.

Teologer mister egen fakultet

INBESPARINGAR. Den teologiska utbildningen vid Åbo Akademi uppgår i en gemensam fakultet med psykologer, humaniora och religionsvetare. Inbesparingarna sköts genom pensioneringar. Prefekt Antti Laato är nöjd.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

Det nya fakultetsnamnet blir "Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi." Prefekten för teologiska fakulteten **Antti Laato** vid Åbo Akademi ser namnet som ett gott tecken.

– Att vi finns med i det nya fakultetsnamnet ger oss synlighet. Teologerna kommer nu att finnas i samma fakultet som religionsvetarna och det ser jag som positivt. Vi har mycket samarbete sedan tidigare.

Enligt Laato är det en helt naturlig och förväntad utveckling att Åbo Akademi satsar på en effektivisering av sina resurser.

– Vi kan göra en jämförelse med Helsingfors universitet. Den humanistiska fakulteten i Helsingfors är större än hela Åbo Akademi. Det här tycker jag är talande.

Akademiens resurser ska nu fokusera mera på det som är ÅA:s egentliga uppdrag.

– Det är forskning, undervisning och samhällsansvar som är de tre centrala bitarna i vår verksamhet. När det blir mindre pengar blir det allt viktigare att fundera över vilka våra uppgifter är.

Bundna till prestation

Laato jämför Akademiens utmaningar med företagsvärldens.

– Precis som Nokia eller

ANTTI LAATO ser med tillförsikt på teologernas framtid. FOTO: KP-ARKIV

andra företag måste vi följa marknaden. Elva procent av våra medel är bundna till att våra studeranden presterar minst 55 studiepoäng per år.

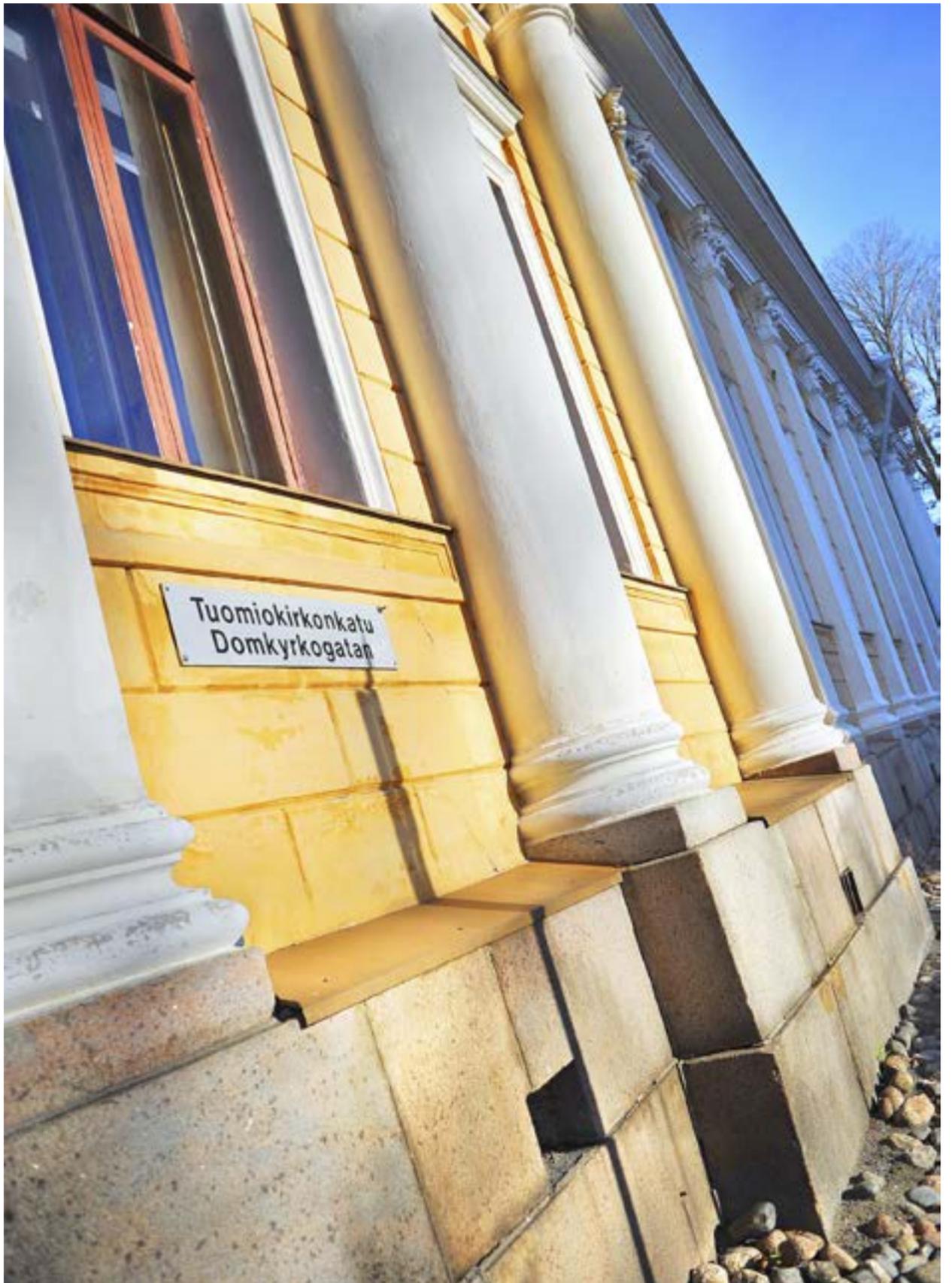
Teologiska enheten får pengar för grundutbildning (kandidat- och magisterexamen) och för doktorandstudier.

– Vi måste dessutom publicera mera vetenskapliga artiklar av hög kvalitet.

Förutom undervisning och forskning har Akademi och teologerna ett samhällsansvar.

– Det kan innebära exempelvis att delta i debatter och att skriva mera populärvetenskapligt hållna teologiska artiklar. Men den här biten av vårt uppdrag genererar inga som helst pengar, säger Laato.

Han tycker att det är positivt att all inbesparing sker

HÄR FINNS Åbo Akademiens teologer som nu kommer att ingå i samma fakultet med psykologer, humanister och religionsvetare. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

genom pensioneringar. **När någon går i pension, innebär det att tjänster dras in?**

– Den frågan tar vi när den kommer. Vi har en strategi och en plan för hur vi gör och den är godkänd av fakultetsrådet efter att jag som prefekt hade diskuterat teologins framtid med rektor **Jorma Mattinen**.

Enligt Laato kommer inte heller antalet timanställda eller timundervisningen i teologiska ämnen att minska. – Vi har inga timanställda inom teologiska enheten.

Resursfördelningen oklar Laato vill ännu betona att den teologiska utbildningen vid ÅA mår bra.

– Nya studerande är välkomna!

Fram till år 2016 ska ÅA minska personalkostnaderna med 3,2 miljoner euro.

– Vi vet att inbesparingarna till största delen drabbar den administrativa personalen vid ÅA och i någon mån den undervisande personalen, säger ekonomichef

Mona Wickström.

I dag vet man inte ännu vilka de ekonomiska ramar blir för den nya fakulteten som kör igång 1.1.2015.

– Hur resurserna fördelas internt är inte klart eller hur den administrativa personalen fördelas. Det här vet vi tidigast i slutet av året, säger Wickström.

REFORM SKATTER

Kyrkomötet avgör i maj

Finanspolitiska ministerutskottet har nu också godkänt reformen som ska slopa kyrkans del av samfundsskatten till förmån för ett lagstadgat bidrag.

Nu ligger bollen hos kyrkomötet som tar ställ-

ning till förslaget under sin session i maj. Ifall kyrkomötet ställer sig positiva till reformen går lagförslaget vidare till riksdagen på hösten 2014.

Finansministeriet föreslår att kyrkan får ett årligt statsunderstöd på 114 miljoner euro för att sköta begravningsväsendet, folk-

bokföring och upprätthållande av kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Bidraget får inte användas för kyrkans övriga verksamhet såsom diakoni- och ungdomsarbete. För det uppbärs fortfarande kyrkoskatt.

Den nya lagen förväntas träda i kraft 2015 men tillämpas från och med 2016.

KONVERTERA KATOLIK

Ulf Ekman till katolska kyrkan

Vid söndagens gudstjänst på Livets Ord i Sverige berättade rörelsens grundare pastor **Ulf Ekman** att han och hans hustru **Birgitta** under våren kommer att

upptas i den Katolska kyrkan. Han ber också om ursäkt för "lidande och sår" som människor tillfogats genom kontakter med Livets Ord.

Livets Ord är en svensk evangelisk-karismatisk frikyrkoförsamling som grundades 1983 av Ekman.

4 FRÅGOR OM

Kyrkans
pengar

År 2013 var ekonomiskt sett ett stabilt år för kyrkan jämfört med åren innan. Preliminära bokslut visar att årsbidraget växte med nästan 50 procent. Vad betyder det?

– Långsiktiga balanseringsprogram och sanering börjar visa resultat, säger **Christer Lindvik**, ekonomidirektör i Raseborgs kyrkliga samfällighet som också länge kämpat med ett negativt årsbidrag. I år ser det däremot ut att bli positivt även i Raseborg samtidigt som många församlingar runt om i landet, nästan 19 procent, fortfarande kämpar med ett negativt årsbidrag. Årsbidraget beskriver resultatet före avskrivningar och extraordinära inkomster.

Personalkostnaderna har ökat en procent för hela kyrkan medan andra verksamhetskostnader sjunkit. Är det en bra balans?

– I Raseborgs kyrkliga samfällighet har lönerna nog inte ökat, vi har minskat på alla poster. Sedan kommundirektörens i regionen 2009 har vi satsat hårt på att sanera. Som bäst har vi nya sammanslagningar på gång, denna gång gäller det församlingar inom samfälligheten. Jag tror att sammanslagningarna gör att livskraften bevaras i församlingarna.

En ny pensionsfond belastade för första året församlingarnas ekonomi 2013. Hur märks det?

– För Raseborg betyder det cirka 60 000 euro i året. Snabbt räknat är det en tjänst bort igen.

Märks det på kyrkskatten att medlemsantalet i kyrkan sjunkit?

– Inte särskilt för år 2013, åtminstone inte i Raseborg. Det är snarare en trend vi sett under en längre tid redan. För vår del beror det inte bara på utskrivningar, det handlar också om att totala folkmängden i staden av olika orsaker minskar.

■ NINA ÖSTERHOLM/KIRKON TIEDOTUSKESKUS

Det ska bli lättare att hitta kyrkan på nätet

INTERNET. I veckan blir de första versionerna av församlingarnas nya hemsidor klara. Några testförsamlingar får nu prova och utvärdera det skräddarsydda systemet.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM

– Verksamhet och evenemang ska bli mycket enklare att hitta liksom information om dop, bröllop och jordfästning. Den som söker efter hjälp ska inte heller behöva leta förgäves.

Det berättar **Mikaela Lax** som är innehållskoordinatör för församlingarnas webbprojekt som koordineras av kyrkans informationscentral.

Mastodontprojektet som fick sin början redan 2011 börjar nu anta konkreta former. Pilotversioner blir synliga för en testgrupp under veckan. Det finns olika modeller för församlingar och samfälligheter. Gemensamt är ändå fokus på verksamhet och evenemang och mindre betoning på själva organisationen.

– Vi vill hjälpa församlingarna att marknadsföra sin verksamhet. Vi producerar också en del allmänt material, så som information om förrättningar, som alla kan dela på sina sidor, berättar Lax.

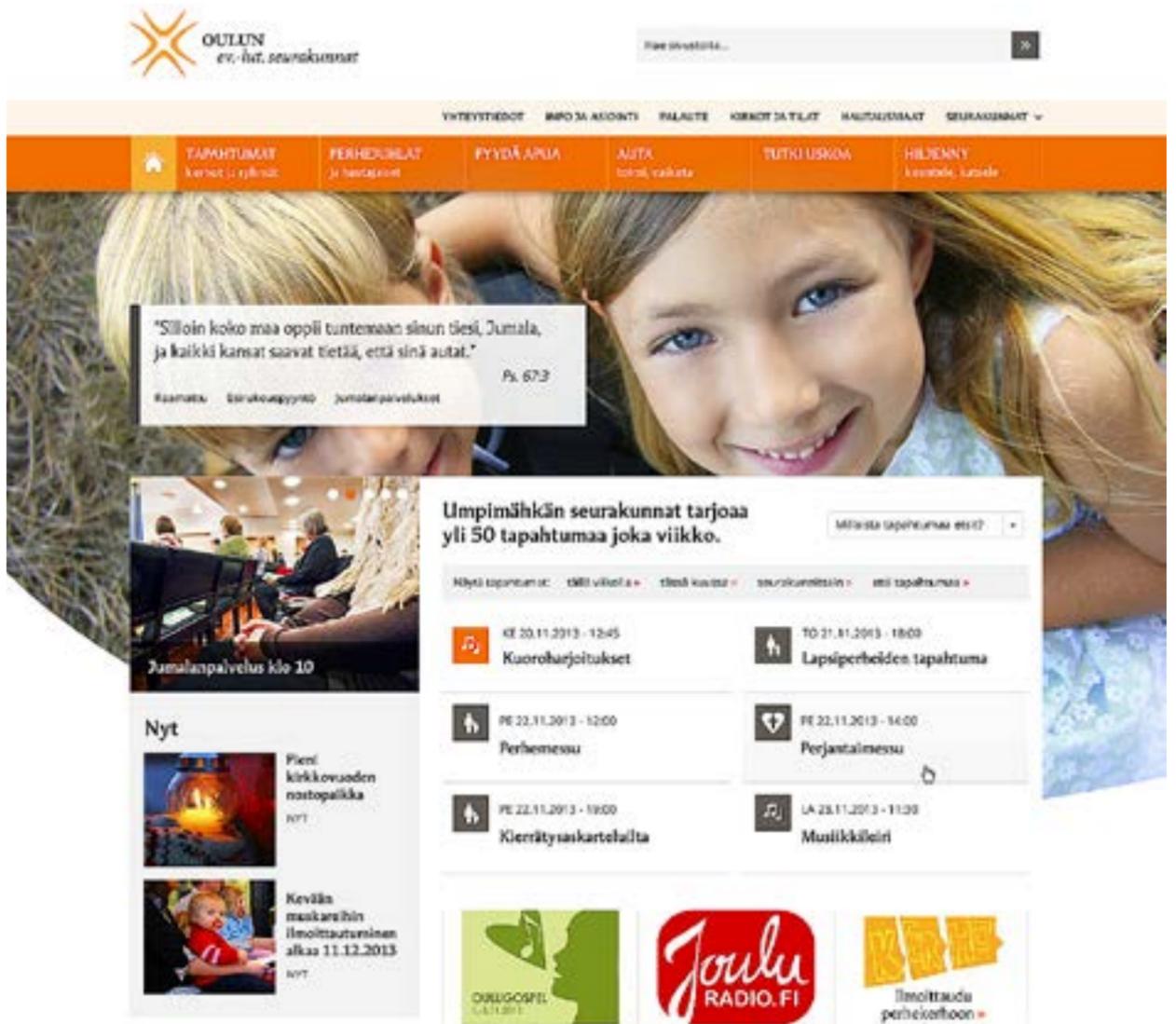
Med gemensamma grundmallar hoppas man också att församlingarnas webbsidor ska få en mer enhetlig profil.

– Målet är inte att alla ska se exakt likadana ut, så som de gör exempelvis i Svenska kyrkan. Men det skulle vara bra om de påminde lite om varandra så att det är lätt att känna igen en webbsida som hör till kyrkan jämfört med till exempel andra andliga rörelser.

Stiftskalender önskas

Webbprojektet som ursprungligen startade på församlingsinitiativ blev snabbt ett av de högst prioriterade projekten på Kyrkostyrelsen.

– Det blev ett enormt projekt som fick mycket resurser. Meningen är ändå att det

FÖRSAMLINGARNA I Uleåborg har varit med och tagit fram botten till de nya hemsidorna som i framtiden kan användas av alla församlingar inom finska kyrkan.

inte ska kosta församlingarna nästan något att ta i bruk verktyget.

Projektet konkurrensutsattes genast vid starten, tekniken leveras av företaget Ambienta. Det skräddarsydda uppdateringsverktyget som församlingarna kommer att använda heter Klockaren.

– Vi har genomgående

”Jag hoppas att verktyget ska kännas superenkelt att använda.”

Mikaela Lax

samarbetat parallellt med leverantören och pilotförsamlingarna. Jag hoppas att verktyget ska kännas superenkelt att använda.

På Ungdomens kyrkodagar (UK) efterlystes en gemensam kalender för hela Borgå stift där det skulle vara lätt att se vad som händer i alla församlingar. UK valde att inte ta initiativ till något nytt webbprojekt utan istället följa med församlingarnas pågående projekt.

– Eftersom de svenska sidorna inte ännu är planerade så kan jag inte säga om någon sådan enhetlig kalender kommer att finnas. Men också de finska sidor-

na är uppbyggda så att det ska vara lätt att se vad som händer, både i den egna församlingen och i regionen.

– Arbetet med de svenska versionerna av hemsidorna

startar under våren. På hösten startar arbetet med pilotförsamlingarna och vid årets slut hoppas vi ha färdiga modeller för de svenska församlingarna.

FÖRSAMLINGARNAS WEBBPROJEKT

• **Inom 2014** testas 15–20 pilotförsamlingar teknik och system. Från 2015 kan systemet tas i bruk av de första församlingarna. En fjärdedel av Finlands ev.lut. församlingar har visat intresse för projektet och står i kö för att få ta i bruk webbtjänsten.

• **Målet** är en mångsidig gemensam webbtjänstplattform som alla församlingar som vill kan ta i bruk.

• **1 320 000** euro har reserverats för uppbyggnaden av sidorna under åren 2013–2014. Ytterligare 550 000 euro per år är avsatta för underhåll och utveckling i framtiden.

ISHOCKEYSPELARE FÖREBILD

Selänne får kraft av bön

Ishockeyspelaren **Teemu Selänne** har i en intervju i tidningen *Askel* berättat om bönens roll i hans liv.

I intervjun berättar han bland annat att han brukar be att han inte ska bli skadad under matcherna.

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS/S.YUME

– Men för mig är tack-samheten det viktigaste, säger han.

Selänne berättar att de ber kvällsbön med sin sexåriga dotter Veera.

– Vi vill föra vidare tron som tradition. Tron är en så viktig kraftkälla, säger Selänne som också är aktiv inom välgörenhet.

CITAT GAYPAR

Biskop Björn Vikström menar att kyrkan ska överväga att ge ifrån sig vigselrätten för att det blir för komplicerat internt. Det låter rätt.

Heidi Avellan i Sydsvenskan

PÅVEN HOMOSEXUELLA

Registrerat partnerskap inte möjligt i katolska kyrkan

Påven **Franciskus** har i en intervju låtit förstå att katolska kyrkan kan komma att erkänna någon form av registrerat partnerskap i framtiden, skriver *Dagen*.

Intervjun har påven gett till den italienska tidningen *Corriere della Sera*. Där diskuterar han bland annat äktenskapets status och de skildas ställning i kyrkan. Franciskus har redan tidigare blivit känd för att han tagit större hänsyn till homosexuella än sin föregångare.

Leder sverigefinnar i körsång

MUSIKGLÄDJE. Kimmo Tuomaalas väg till att bli kyrkomusiker gick via Volvos bilfabrik och krogarna i västra Sverige. I dag leder han med sverigefinnar i Trollhättan.

TEXT OCH FOTO: KAJ AALTO

Han spelar orgel och piano och leder körer som sjunger olika sorters musik. Den sverigefinske musikern **Kimmo Tuomaala** tycker att det viktigaste är att andra låter bra. Han är tvåspråkig kantor i Lextorps kyrka i Trollhättan som har många finska medlemmar.

- Om musiken upplevs som en separat del av gudstjänsten, om den sticker ut för mycket, då har jag misslyckats, säger han.

Kimmo Tuomaala ser gudstjänsten som en helhet, där musiken är underordnad budskapet.

- Min uppgift är att förmedla evangeliet på mitt sätt. Vi gör gudstjänsterna tillsammans med prästen och vi väljer psalmerna så att vi får en så bra helhet som möjligt. Jag vill spela så att församlingen inspireras att sjunga med.

Rockmusiken

Jag möter den 35-årige musikern Kimmo Tuomaala i Lextorp kyrka i hans delade arbetsrum. Men för en musiker är orgeln, pianot och den mänskliga rösten de viktigaste arbetsredskapen.

Han berättar hur den första förtjusningen för musik kom via en elorgel som han fick spela som barn. Sedan dess har musiken varit hans liv. Han lärde sig noterna samtidigt som han lärde sig alfabetet och kan inte minnas en tid före musiken.

Pianot blev hans huvudinstrument i tonåren. Han spelade piano medan kompisarna plågade sina elgitarer och lyssnade på rock. Kimmo Tuomaala gick gymnasiet med musikinriktning och tog pianolektioner. Den klassiska repertoaren finns i fingrarna och musiken i ryggmärget.

- Rockmusiken förförde mig inte även om jag lyssnade på allt möjligt, säger han lugnt.

När jag frågar om hans musikaliska förebilder får jag ett lite oväntat svar. Tuomaala vill inte nämna några namn på stora världsstjärnor. I stället är det hans musiklärare och kompisar som han spelat tillsammans med som är förebilderna.

- Jag försöker inte apa efter stora artister utan inspireras av musiker som jag spelar tillsammans med.

Bilindustrin

Men det var på vippen att musiken fick ge vika för en karriär inom bilindustrin. Som så många andra göteborgare jobbade Tuomaala på Volvo som erbjöd en trygg månadslön. I sex år var musiken en fritidssysselsättning. Fast det var egentligen på heltid, påpekar han.

Sedan kom en underleverantör som ville anställa honom. Där arbetade han ett par år. Vändpunkten var året 2008 då finanskrisen satte sina klor i branschen. De som hade kommit in sist fick gå först. Plötsligt var han utan fast jobb. Det var till musikens fördel.

Redan 2004 hade han tagit an kören Da Capo i Göteborg. Den är en av sverigefinnarnas främsta körer. Han leder den fortfarande, men delar nu ansvaret

FINANSKRISEN 2008 ledde Kimmo Tuomaala till Lextorps kyrka i Trollhättan, Sverige.

med **Jeanette Sädesuo**. Tuomaala hade under alla år spelat i olika grupper. Han hade jobbat med körmusik och spelat i dansband, underhållit på krogar i västra Sverige och gjort arrangemang. - På krogar lär man sig sådant som man inte lär sig genom att läsa böcker. Kanske framför allt om hur man läser folk och olika situationer, funderar Tuomaala.

Överraskningen

Omkring 2008 besökte han Trollhättan, staden med en annan bilfabrik (Saab) och många finländare. Han sjöng i kyrkan och ackompanjerade den finska kyrkokören. Där hörde han att kantorstjänsten i Lextorp skulle snart bli ledig. Han sökte tjänsten och blev an-

tagen trots att han aldrig hunnit med något orgeldiplom. Men provspelningen och erfarenheten av att arbeta med körer och olika typer av musik övertygade församlingen.

- Överraskande nog blev jag kyrkomusiker, berättar Tuomaala och sätter sig på orgelbänken för fotografering.

Snart ljuder tonerna av "Guds hovkomponist" Johann Sebastian Bach. Även om Tuomaala inte ger orgelkonserter, kämpar han med sin Bach. Det finns så mycket att lära sig av denna kontrapunktens mästare.

- Om man vill utvecklas som organist så tar utmaningarna inte slut. Jag har använt Bachs insikter om kontrapunktik när jag arrangerar dansmusik.

Guldkanten

Att leda en kör ger Kimmo Tuomaala särskild tillfredsställelse. Den mänskliga rösten fascinerar honom eftersom man med hjälp av den kan skapa så många olikatyper av musik och sound. Dessutom är den sociala biten viktig.

Det är mycket finsk musik som gäller både för Da Capo och kyrkokören. Da Capo har i sin grundrepertoar svenska krävande musik av Sibelius, Kuula och Madetoja. Kören gör också kyrkokonserter med andlig musik.

- När jag märker att körsångarna överträffar sig själva och sina inbillade begränsningar, får jag inspiration. Det sätter guldkant på det här jobbet.

SVENSKA KYRKAN PÅ FINSKA

• **Det sverigefinska** församlingsarbete hör till Svenska kyrkans egen verksamhet. Den bedrivs huvudsakligen på finska, men är delvis även tvåspråkig.

• **Stockholms finska** församling grundades år 1533.

• **Utanför Stockholms** stad är det sverigefinska arbetet organiserat med hjälp av tolv så kallade resursförsamlingar, som har ett särskilt ansvar för finskspråkig verksamhet.

• **I Svenska kyrkan** finns cirka 150 anställda som jobbar med det sverigefinländska församlingsarbetet.

• **Den svenska psalmboken** är översatt till finska.

• **Svenska kyrkans** finska telejour är öppen varje kväll mellan 22 och 01.

• **Från och** med den 1 januari 2010 kan sverigefinländare i hela Stockholms stift fritt välja mellan att höra till Svenska kyrkan antingen genom den

FINSKA KYRKAN är belägen vid Slottsbacken i Gamla stan i Stockholm. FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

lokala församlingen där de bor eller genom Finska församlingen.

• **Ungefär 440 000** personer i Sverige har finländsk bakgrund. Sverigefinnarna utgör den största spårkliga minoriteten i Svenska kyrkan.

• **Verksamhet på finska** finns över he-

la landet och mest i Mälardalen där de flesta sverigefinnar bor.

• **Många församlingar** och stift ger ut informationsblad på finska några gånger om året. En rikstäckande finsk jultidning ges ut varje år.

Källa: svenskakyrkan.se

KNÄCKEBRÖDET INNEHÅLLER inget mjöl och passar därför både glutenallergiker och personer som äter lågkolhydratkost.

Låt knäckebrödet förföra dig

VÅRT DAGLIGA BRÖD. Det finns knäckebröd och så finns det knäckebröd. Knäckebröd kan vara en torr och trist utfyllnad eller en kulinarisk höjdpunkt. För det här receptet tackar jag en rumskompis som inte gillar gluten.

TEXT OCH FOTO: **BIANCA HOLMBERG**

Säg knäckebröd och jag tänker "det där torra eländet man knapar i sig i skolmat-salen när maten inte duger". Jag är alltså inget större fan av knäckebröd. Det vill säga, jag var inget större fan. För-rän min rumskompis tog ut sina knapriga, fröiga fyrkanter ur ugnen och den härliga doften spred sig i hela köket. Jag fick faktiskt anstränga mig hårt för att inte snatta dem och äta upp varenda en när jag var ensam hemma och de låg och frestade mig på ett fat på matbordet. De fungerar som chips, bara att de är mycket godare och allvarligt beroendeframkallande.

Dessutom är det här

knäckebrödet urenkelt att baka. Tiden från det att jag tar ut ingredienserna ur skåpet tills hela härligheten ligger i ugnen är maximalt tio minuter. Det fungerar både för sådana som äter lågkolhydratkost och för glutenallergiker eftersom brödet inte innehåller något mjöl. För en extra smakupplevelse kan du byta ut smöret mot kokosolja. Men se upp för fiberhusket, det kan bilda geléklumpar i smeten. Det gäller att vara snabb – fort ska vätskan blandas med de torra ingredienserna och smeten breddas ut på plåten. Sedan är det bara att grädda och låta sig förföras.

KNÄCKEBRÖD MED FRÖN

En plåt

- 1 dl solrosfrön
- 1 dl sesamfrön
- ½ dl hela linfrön
- ½ dl pumpakärnor
- 2 msk pofiber
- 1 msk fiberhusk
- ½ dl smält smör
- 2 ½ dl kokande vatten
- ½ – 1 tsk salt
- flingsalt att strö på

• **Blanda alla** torra ingredienser. Blanda det smälta smöret och det kokande vattnet. Blanda allt. Bred ut på plåt och strö över flingsalt. Grädda i 150° i cirka 45 minuter. Skär genast i rutor och låt eventuellt torka i 50° efteråt.

Pofiber är potatisfiber som binder vätska i bakverk. Fiberhusk består av malda skal från psylliumfrön och binder liksom pofibret vätska. Fiberhusk kan användas som ersättning för vetemjöl av t.ex. glutenallergiker.

Vårt dagliga bröd

är en serie recept och tips på hur man får till olika sorters läckert matbröd. Serien publiceras i vartannat nummer av Kyrkpressen. Bianca Holmberg, Chribbe Aarnio, Gunnevi Winberg och Martin Nord turas om med att bjuda KP-läsarna på sina läckraste recept och bästa tips.

VÅGA FRÅGA

Vem ska sköta mamma?

ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarfrågor om tro och liv.

Vår mamma fyller 80 år och har en demensdiagnos. Hon bor hemma och sköts av sin man som är närmare 90 år men i bättre skick. Vi är tre barn som alla bor mycket långt från henne. Nu har vi börjat gräla om vem som ska ta ansvar för henne. Hur mycket ansvar ligger hos kommunen och vårdande läkare och hur mycket är det de anhörigas sak att försöka hitta ett lämpligt boende för henne?

DEB BÄSTA möjliga omsorgen om äldre föräldrar förverkligas genom ett samarbete mellan familjen och kommunen. Jag hoppas att ni syskon kunde gå vidare från era diskussioner om vem som har ett större ansvar och i stället fundera på hur ni tillsammans kunde åstadkomma ett så bra service- och vårdnätverk som möjligt. Ni behöver ta reda på vilken service era föräldrars hemkommun kan erbjuda. Den kommunala servicen kan ni sedan komplettera med egna insatser i den mån som är möjlig för er. Vad är var och en av er beredd att göra för era föräldrar?

DET SOM ni familjemedlemmar nu borde göra är att ta initiativet till att åstadkomma ett vårdssamarbete för både er mamma och er pappa. Det gäller att börja utgående från den aktuella livssituationen. Var står ni just nu? Vilken hjälp har era föräldrar fått hittills? I hurudant skick är er mamma för tillfället? Hur mår er pappa? Vilka behov har han?

NI BORDE alltså tillsammans med er pappa ta kontakt med vårdansvariga i kommunen och gemensamt komma fram till vad era föräldrar behöver i dagens läge och på lite längre sikt. Kommunerna ser olika ut, det gäller att höra sig för om vilken är den rätta instansen i just er kommun. Ska ni ta kontakt med en omsorgsplanerare eller en värdenhetschef eller någon motsvarande? Har er pappa till exempel också officiellt varit anhörigvårdare och fått anhörigvårdarstöd? Har han varit i kontakt med den som i kommunen ansvarar för anhörigvårdare? Har han fått avlastning? Skulle det vara möjligt för er mamma att i början få intervallvård, det vill säga tidvis vårdas på något vårdhem? Hur länge kan er mamma ännu bo hemma?

MÖJLIGHETERNA ÄR alltså många när det handlar om servicenätverket för era föräldrar. Vilken service som passar just er och som är möjlig för er att få klarnar genom att ta kontakt med kommunens vårdansvariga. Sedan får var och en av er enskilt och förhoppningsvis också tillsammans fundera på vad ni vill och kan göra för era föräldrar. Mycket handlar naturligtvis om hurudana relationer ni har haft till varandra tidigare. Det är ändå möjligt att utveckla sin relation och lära känna sina föräldrar på ett nytt sätt också under deras sista år.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN JOHAN SANDBERG

Apostlagärningarna 1-0

Om Kyrkpressen bevakade sport lika initierat som många tidningskolleger till-

låter att kyrkan bevakas kunde ett hockeyreferat se ut så här:

Spelledaren släpper ner

den svarta oblaten mellan två moderna korsriddare som håller sina stavar i fel ända. Bägge försöker få tag på oblaten genom att slå mot den med stavarna. Spelledaren backar förstärkt nog ur vägen.

På basen av publikens jubel är det en god ridda-

re som får tag i oblaten. Han sänder den vidare till en annan som har samma röda färg på sin skjorta. Han slår oblaten mot altarringen och jublet tystnar då en grönklädd riddare får tag på oblaten. Han måste vara ond. Någon i publiken är det också eftersom de hörs

åberopa den onde. Den onde riddaren slår till oblaten och den flyger iväg mot den röda portväktaren. Han fångar oblaten och publiken applåderar.

Spelledaren släpper ner oblaten och så är riddarna i full gång igen. De goda kommer nu i sin tur mot de

ondas port. En ond riddare sätter krokben för en god så att han faller. När spelledaren blåser i sin visselpipa bytes publikens protester mot jubel. Dörren till biktstolen öppnas och den onde spelaren sätter sig ensam på biktbänken. Men prästen syns till så han får ingen av-

lösning för sina synder.

Spelet fortsätter med en ond riddare färre än de goda. Då en röd riddare slår in oblaten i fisknätet bakom den gröna portväktaren ställer sig publiken upp, tackar och prisar Gud med upplyfta händer. Apostlagärningarna 1-0.

NYFAMILJER. Vems är barnen: mina, dina eller våra? När nyfamiljen kämpar med sin situation kommer den långt med regler och kommunikation.

Inte en kris utan en möjlighet

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

– När folk sitter här och känner sig jättesårade i våra skilsmässogrupper tror de inte att det kanske kommer en ny kärlek om några år. Jag brukar säga det till dem: när jag träffar dig om fem eller tio år i metron så är du där med din nya partner, säger **Anne Bjærre** vid Barnavårdsföreningen i Finland – men tillägger att det givetvis också är helt okej att välja att leva ensam.

Det hela började med att Barnavårdsföreningen ordnade grupper för barn som gått igenom en skilsmässa. Då kom personalen vid föreningens Familjelinje i kontakt med barnens föräldrar och märkte att många mår dåligt och behövde få prata med andra i samma situation. Nu har det blivit uppenbart att följande steg för de flesta som skiljer sig är att hitta en ny partner och bilda en nyfamilj. I april börjar Barnavårdsföreningen ordna träffar för par som lever i en nyfamilj och vill bearbeta sina upplevelser i grupp.

– Utgångspunkten med arbetet vi gör med nyfamiljer är inte att de kommer till oss och är fullkomligt nedkrisade och trasiga. Det handlar väldigt mycket om vardagen och om barnen. Barnen har fått ett utvidgat nätverk och familjen måste veta hur ska man förhålla sig till alla ex-svärmödrar och andra som är viktiga i barnens liv. Barnen kan få olika roller om nyfamiljens föräldrar får ett gemensamt barn och ett barn kanske har båda sina biologiska föräldrar i hemmet medan andra kanske delvis bor på olika håll.

En ny möjlighet

Anne Bjærre har nyligen utbildat sig till handledare i nyfamiljer. Utbildningen ordnades av förbundet för nyfamiljer i Finland, SUPLI (Suomen uusperheiden liitto).

– SUPLI:s verksamhetsledare, psykologen **Pekka Larkela**, brinner för arbetet med nyfamiljer, men han vill inte tala om skilsmässa och nyfamiljer i samma paket. En skilsmässa är trots allt en kris, det är inte en nyfamilj.

Samtidigt påminner Bjærre om att man inte ska förminska det faktum att en nyfamilj lever med lager efter lager

ANNE BJÆRRE önskar att föräldrarna i en nyfamilj skulle minnas att de vuxna bär ansvar för alla barn i familjen.

av händelser som påverkar den. En del kan ha flera skilsmässor bakom sig och barn från flera olika kullar.

– Det är mycket för barnen att förhålla sig till.

Kontakt till föräldrarna viktigt

Anna Rotkirch redogör i sin färskaste bok *Tillsammans* för forskning som pekar på att barnen i kärnfamiljen är lyckligast, sedan följer barnen som bor ensamma med en förälder och sedan barnen i en nyfamilj. Anne Bjærre påminner om att forskaren **Malin Berglund** i Sverige kommit till att barnens välmående påverkas mycket av hur mycket kontakt de har med bägge sina biologiska föräldrar. I Berglunds forskning mår barnen som träffar bägge sina föräldrar nästan lika mycket – så att de till exempel bor en vecka hos den ena och en vecka hos den andra – nästan lika bra som barnen i kärnfamiljer.

– Som vuxna tänker vi ofta att det måste vara jättejobbigt för barnen att flytta från ett ställe till ett annat. Men undersökningarna i Sverige visar att de barn som träffar båda sina föräldrar regelbundet och lika mycket mår bättre av det. Sedan finns det ju föräldrar som inte är kapabla att sköta sina barn så mycket – kanske för att de mår dåligt psykiskt.

– Personligen är jag jättenöjd med att papporna är så aktiva och att det blivit självklart att de vill vara med i sina barns liv. Baksidan är att vårdnadstvis-terna ökar. Men jag hoppas och tror att det är ett övergående stadium.

Viktiga spelregler

Vad händer när en nyfamilj blir till?

Först kommer förälskelsen, som kan vara nästan förblindande. Sedan upptäcker paret att det kanske inte var så enkelt som de först tänkt sig.

– För barnen handlar det främst om att få många nya människor i sina liv, både vuxna och halvsyskon.

Myten om den elaka styvmodern är en berättelse som kvinnor i nyfamiljer där det också finns barn från mannens tidigare förhållande, måste förhålla sig till.

– Jag vet inte hur ofta de elaka styvmödrarna egentligen finns, men jag tror inte att de finns alls så ofta som vi tror.

Ofta får ett par som lever i en nyfamilj ett gemensamt barn. Hur ska en familj klara av utmaningen att ordna allt rättvist då det finns barn som är parets gemensamma och barn som inte är det?

– Jag tror att man måste prata igenom allt. Om du har en tonåring när du går in i ett nytt förhållande kan du inte

förvänta dig att hon kommer att knyta an till den nya på samma sätt som en fyraåring skulle göra. Men den där tonåringen ska ju ändå kunna bo och känna sig respekterad och välkommen och älskad i familjen. I den situationen tycker jag att föräldern kan tänka att även om hon inte älskar min nya partner genast så är det helt okej.

Anne Bjærre tror att alla familjer själva måste bestämma hurdana roller föräldrarna tar.

– Jag tror att nyföräldern ska involveras mycket i barnens liv. Man ska egentligen inte ens tänka i termer av "hennes barn och mina barn". Det är viktigt att man kommer överens om spelreglerna. Det är också viktigt i en kärnfamilj men det är speciellt viktigt i en nyfamilj. Tonåringen ska inte skrika att "du är inte min pappa, du bestämmer inte över mig". Det handlar om barn. Det barnet bor hos oss och vi har det gemensamt.

PROBLEMEN i nyfamiljer handlar ofta om praktiska saker: det finns många barn i familjen och det är många bollar som ska hållas i luften samtidigt. FOTO: ISTOCK

Respekt och kärlek

ROLLER. Vilken är min uppgift i familjen? är en viktig fråga i en nyfamilj. Leif Westerlund hoppas på ett tillägg till vigselformuläret så att barnen kunde få mer utrymme.

NÄR ETT par i en nyfamilj vigs berörs i allra högsta grad också barnen, påminner familjerådgivare Leif Westerlund.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

– Den vanligaste frågan som kommer upp är relationen till barnen: den nya partners relation till mina barn från ett tidigare förhållande och min relation till partners barn från ett tidigare förhållande. Hur ska barnen behandlas jämlikt? säger **Leif Westerlund** som arbetar som familjerådgivare för församlingarna i Vasa.

Han kommer i kontakt med nyfamiljsproblematik ganska ofta – varje vecka.

– Jag vet inte om nyfamiljerna blivit fler, men tröskeln att söka hjälp har blivit lägre.

Han har en känsla av att nyfamiljerna ofta glömmar bort att sätta sig ner och utreda vad de egentligen förväntar sig av varann. Hur ska rollerna se ut? Ska nyfamiljspappan vara en plastpappa som hjälper till med att hålla ordning på barnen eller ska han hålla sig i bakgrunden?

– Men barnen har ju redan en biologisk pappa och plastpappans uppgift är inte att bli en ny pappa. Hans uppgift är att bli en vuxen resursperson till i barnens liv. Men hur villiga är alla att få det här att fungera?

Leif Westerlund poängterar att det är viktigt att sätta sig ner och fundera på situationen ur barnens synvinkel.

– Jag anser att den nya partnern i konstellationen ska satsa på att tala respektfullt om den frånvarande föräldern. Han eller hon har kanske fått höra många historier om varför det blev skilsmässa och om hur hemska ex-partnern varit. Men den nya partners uppgift är inte att gå med i ett krig mot den andras ex-partner. Om det finns barn i familjen är det bäst för alla parter att sträva efter ett fungerande samarbete både med sitt eget och den andras ex.

Att vara nummer två

Westerlund påminner också om att alla som förälskar sig och går in i en ny rela-

tion gärna skulle vilja vara nummer ett.

– Förhållandet är nytt och man skulle vilja vara den första. Men det är man inte. Man kommer alltid att vara partner nummer två för den andra har ju redan haft en som var nummer ett.

I en nyfamilj är det ofta så att de egna barnen och deras välmående står en närmast, närmare än den nya partnern, när det riktigt gäller. Det är en realitet man måste leva med.

– De flesta som går in i ett nytt förhållande har sina barn på första plats, de är viktigare än den nya partnern.

I amerikanska filmer verkar den ensamma föräldern ofta vara på jakt efter en ny mamma eller pappa till sitt barn. Så är det inte i verkligheten, menar Westerlund.

– I första hand söker man en ny partner för sig själv. Den partnern är kanske inte en idealisk ny mamma eller pappa. Barnen får – oberoende av om de vill det eller inte – anpassa sig till den nya familjen.

Att leva i en nyfamilj ställer en relation inför fler utmaning än om man lever i en kärnfamilj. Det är mer utmanande för alla, såväl vuxna som barn.

– Det kräver mycket respekt. Det kräver respekt att kunna sätta sig in i den andras bakgrund och verklighet.

Utmaning för kyrkan

Nyfamiljerna är en verklighet som också kyrkan måste ta i beaktande.

– Därför är jag väldigt glad över att **Markku Orsila** från familjerådgivningen i Seinäjoki nu arbetar med ett kyrkomötesinitiativ om en ändring i vigselformuläret, så att det skulle vara möjligt att involvera också barnen på ett konkret sätt i förrättningen. När ett par i en nyfamilj vigs berör ju det här i allra högsta grad också barnen. Därför är det viktigt att kyrkan också innesluter den nya familjens hela verklighet i förrättningen och förbönerna.

Den hotfulla nya

Barnen har ofta en känsla av att de ”inte får” tycka om sin mammas eller pappas nya partner.

– Det är de biologiska föräldrarnas ansvar att säga: du får tycka om X, det är okej, hon är en jättetrevlig mänska, hon tar hand om dig och din pappa har valt henne. Det går ut över den andra föräldern om man misstror den nya. Men det finns ju undantag också, så man måste ju hålla ögonen uppe för problem.

Anne Bjarre påminner om att när man skilt sig ser inte livet längre ut som förr. Rutiner och regler förändras, de måste förändras.

– Jag tror att familjer lätt glömmar att också så länge de varit en kärnfamilj har föräldrarna varit oense om saker. Jag tror att man får vara ganska vidsynt med de regler som ska tillämpas i en nyfamilj. Man måste fundera

över ”vad tål jag?”. Måltider, läxläsning och hemkomsttider är ofta sådant som känns som utmaningar. Men det är familjen som måste göra upp om sådant. Jag tror att den som ser sitt ex bilda en nyfamilj måste vara vidsynt och tänka ”det fixar vi nog”.

Tala ut om allt

Det finns gropar många nyfamiljer trillar i.

– Framför allt ska man inte använda barnen som nyhetsbyrå: vad händer och hurdan är hon. Det är också de vuxna som tar ansvar för övergångarna, för att lämna och hämta.

Som förälder har man också skyldighet att ge barnet den tryggheten att man vet att barnet har det bra hos pappa och hans nya.

– Jag vet inte vem som myntat uttrycket satellitmamma eller – pappa. Det handlar om att även om barnet

”Jag tror att nyföräldern ska involveras mycket i barnens liv.”

Anne Bjarre

är hos den andra biologiska föräldern och den nya partnern så snurrar den där mamman där hela tiden och kollar att kom du ihåg si och kom du ihåg så, hon ringer ofta till barnet för att kolla att hur mår du och vad har du gjort. Det är en misstänksamhet och ett kontrollbehov som den vuxna måste ta ansvar för och bearbeta.

Men Anne Bjarre har också hört om familjer där de här gränserna dras för hårt.

– Familjer där den andra föräldern förbjuder barnet att använda sin telefon eller beslagtar telefonen, jag har till och med hört om familjer där barnen måste byta kläder beroende på hem. Mamma har de här kläderna och pappa köper egna kläder åt barnet. Det tycker jag är övergrepp.

Men Bjarre tror också att problem ofta överdramatiseras för att skilsmässan varit smärtsam och någon-

dera parten vill hämnas.

– Man måste lyfta de här sakerna på bordet. Man kan ha veckomöten där man träffas och går igenom principer, kanske på fredag kväll i samband med fredagsmyset. Och om det hänt något särskilt den veckan kan man fundera på varför det gick som det gick.

Anne Bjarre tror att det en nyfamilj behöver allra mest är tid.

– Där kan finnas många ingredienser som gör att det blir komplicerat, men en nyfamilj är framför allt en ny möjlighet.

Kursen Livet i en nyfamilj – nya utmaningar och möjligheter! ordnas av Barnavårdsföreningen i Finland. Gruppen träffas i Bensows familjecenter i Grankulla tisdagar 17–19 med start den 29 april. Anmälan senast den 15.4.2014. Frågor och anmälningar: anne.bjarre@bvif.fi, tfn 040 771 0152.

GLOKAL SPIRITUALITET. En kombination av lokal och global spiritualitet kallas för global spiritualitet. Man utgår från sin egen tradition och öppnar sig för andra verklighetsuppfattningar. – Här finns nyckeln till fred i världen, tror emeritus professor Antoon Geels.

Bortom den egna trosidentiteten

TEXT: TOMAS VON MARTENS

I slutet av 1990-talet gjordes surveyundersökningar i en rad europeiska länder. Bland de påståenden som ställdes fanns denna om gudsbilder: "Jag tror att Gud är något som finns inne i varje person, inte något som finns där ute någonstans".

– Undersökningens resultat speglar en intressant förskjutning i gudsbilden från en transcendent (frånvarande/bortom) till en immanent (närvarande/inneboende) gud. Religionen individualiseras, vilket kan medföra en avtraditionalisering, ett minskat beroende av dogmatiska läsningar, en öppning för pluralistisk mångfald.

Det här säger **Antoon Geels** som är emeritusprofessor i religionshistoria med religionspsykologi vid Lunds universitet (Centrum för teologi och religionsvetenskap).

– Min forskning är inriktad på mystik och spiritualitet, inte bara världens religioner utan även religion som ett nutidsfenomen, det vill säga människor som säger "Jag är andlig men inte religiös".

Tillsammans med **Owe Wikström** har han publicerat bland annat boken *Den religiösa människan*, en introduktion i religionspsykologi som används vid universitetet.

– Det finns forskare som menar att de senaste decennierna har präglats av inget mindre än en revolution inom religionens värld. En växande grupp människor i hela västerlandet säger att de är andliga, inte religiösa.

Geels säger att det finns mycket i den nya gudsbilden som kommer nära den gamla spiritualiteten. Han vill argumentera för något som han kallar för en "global" spiritualitet.

– Det är en kombination av orden lokal och global. Man utgår från sin egen tradition och öppnar sig för andra verklighetsuppfattningar eller livstolkningar.

Berättelser som inkluderar

– Problemet är att vi tenderar att tänka och handla enligt mönstret vi-och-dom istället för bara vi. Att göra upp med vi-och-dom-tänkandet är därför en grannliga uppgift.

I vår globaliserade värld är det angeläget att bygga sin identitet på berättelser som inkluderar, som vidgar vår identitet. Grundhållningen är att

"Det finns mycket i den nya gudsbilden som kommer nära den gamla spiritualiteten."

Antoon Geels

inte se till vad som skiljer oss åt utan vad som förenar oss.

– Som jag ser det kan den nya spiritualiteten vara det förenande kitt som behövs i en värld som är hotad, på många plan. Vår planet befinner sig i kris. Den nya spiritualiteten engagerar sig i dessa globala problem. Den har en holistisk syn på människan och världen, en syn som tar jämlikhetsfrågan för given. Den talar också om "moder jord" som behövs för vår värld.

I dag talar man inte längre lika högljutt om sekularisering.

– Istället har allt fler forskare börjat tala om sakralisering, det vill säga att många söker sådant som är heligt eller okränkbart i människans liv.

Geels säger att det i den nya spiritualiteten finns värden som kan vara en källa till fred och förståelse.

– Islamologen och baptisten **Charles Kimball** ger i boken *När religionen blir ond*, uttryck för en pluralistisk hållning som uttrycker respekt och förundran inför andras livstolkningar. Han säger att han är övertygad om att det är fullt möjligt att vara en djupt troende människa – kristen, hindu, jude, muslim, buddhist – samtidigt som man är på det klara med att den egna gudsupplevelsen inte är den enda vägen till sanning.

– Med en sådan konstruktiv syn på begreppet religiös pluralism behöver vi inte nöja oss med enbart ömsesidig tolerans, utan vi kan ta vara på mångfalden, berikas av den och hämta kraft ur dess inspirerande källa.

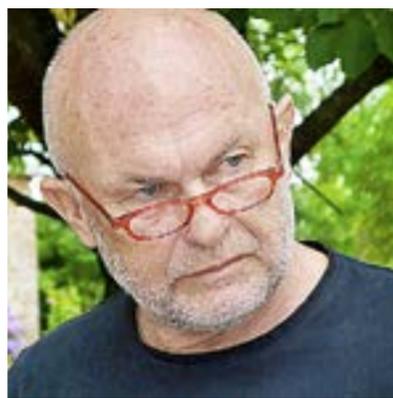
Gemensamma nämnare

Geels nämner exempel på gemensamt tankestoff som finns både i alla stora världsreligioner och i den nya spiritualiteten.

– För det första tanken på gudomlig immanens, att Gud är närvarande i allt, för det andra att denna inneboende kraft kan förverkligas när människan växer andligen. För det tredje en symbolisk och allegorisk syn på heliga skrifter och för det fjärde jämlikhet.

Geels säger att nyandlighetens gudsbild är mycket vanlig inom mystiken: Gud är i världen och samtidigt bortom den.

– Det är vad många av den klassiska mystikens representanter länge har hävdad. Det finns med andra ord paralleller mellan äldre mystik och nutida andlighet.

EMERITUS PROFESSOR Antoon Geels ser visdomstraditionerna som komplementära livstolkningar.

FOTO: PRIVAT.

Exempel från olika religioner

Det är vanligt i mystikens värld att skilja mellan den dolde och uppenbarade Guden. Geels tar upp exempel från den muslimska mystiken.

– Visserligen betonas avståndet mellan Gud och skapelsen i Koranen, men det sägs också att Gud är människan "närmare än halsådern" (sura 50:15) och att det är möjligt för människan att "få komma Gud nära" (3:40). Inom människan finns nämligen en gudomlig gnista, lär Koranen, ty Gud "inblåste sin ande i henne" (32:8, 15:29).

Från den judiska traditionen lyfter Geels fram rabbi **Abraham Isak Kook** (1865–1935) som försökte bygga broar mellan religionerna.

– Enligt Isak Kook är det universalistiska budskapet överordnat. Andliga sanningar är så omfattande, så rikhaltiga, att det är omöjligt att uttrycka dem genom en enda religion, ett enda prisma. Alla mänskliga sanningar är partiella, glimtar av en verklighet som vi aldrig till fullo kan bli varse. Alla absoluta sanningsanspråk avvisas av rabbi Kook.

Geels menar att de olika religionerna, eller visdomstraditionerna som han helst kallar dem, måste ses som komplementära livstolkningar.

– Det är en utmaning för de religiösa ledarna att stimulera de troende till att nå bortom den egna trosidentiteten och öppna sig för världens andliga traditioner. På det sättet närmar vi oss Gud, menade Kook, den Gud som

är "god mot alla, barmhärtig mot allt han har skapat" (Psalm 145:9).

Visdomstraditionernas representanter, både i historia och i nutid, tenderar att betona ett universalistiskt budskap.

– Å ena sidan ska Israels folk vara ett ensamt folk – det lokala eller det partikulära – och "ett ljus för de andra folken" (Jes. 42:6) – det globala eller universella. Älska din nästa såsom dig själv, heter det i tredje Moseboken. Men vem är min nästa? Är det min trosfrände? Eller varje annan människa?

Vad säger du till dem som vill hålla fast vid Jesus som den enda sanningen?

– Till dem säger jag: stryk orden "den enda". Det speglar en exkluderande hållning. Mina lärare på en katolsk pojkskola speglade en sådan hållning när de sa så här: "Hör ni pojkar, ni ska vara glada och tacksamma att ni är födda katoliker. Det kunde ha blivit annorlunda. Ni kunde ha blivit protestanter". Vi är – eller borde vara – bortom en exkluderande hållning. Vi lever i en globaliserad värld. Vi har ju bara en jord och mänsklighet. Det som händer i Ukraina, Grekland eller Japan påverkar oss.

Vad tror du själv på, vilken är din övertygelse?

– Jag är helt övertygad om att global spiritualitet är vad som behövs i vår sårade och sargade värld.

Verktyg för att laga världen

I sommar utkommer Antoon Geels med boken *Medkänsla, ickevåld och andra verktyg att laga världen*.

– Det behövs verktyg som vi individer kan använda oss av för att rädda planeten, för att uttrycka det välambitiöst. Uttrycket "laga världen" kommer från judisk spiritualitet.

I sin kommande bok går Geels igenom vad ickevåld och medkänsla betyder i världens religioner.

– Ibland tycks religionen vara problemet. Men man kan också hitta lösningar inom världens religiösa traditioner. Varje religion rymmer ett närmast oöverskådligt antal olika tolkningar och hållningar.

Geels själv hämtar sin inspiration från världsreligionernas mystik och spiritualitet.

– Jag föredrar dock att tala om visdomstraditioner. Mystik är ett ord som lätt kan missförstås.

*”Herren är god mot alla,
barmhärtig mot allt han har skapat.”*

Psaltaren 145:9

PRESENTATION

Du färdas
likafullt

I en personligt hållen bok vill **John Vikström** vara en medvandrare på sorgens väg. På drygt 40 sidor är *I sorgens tid*

(Fontana Media 2014) en öm och vänlig samling texter till den som förlorat en anhörig som stått nära.

Ärkebiskop emeritus Vikström inleder med direkt tilltal: jag har varit där, jag vet hur det känns. Han hänvisar till sin hustrus bortgång och genom boken får vi följa med hans sorgeprocess. Han delar med sig av de ord som var till tröst för honom, hur arbetet blev en flykt undan sorgen men också hur han småningom började tänka mer på det han fått äga än det han förlorat.

Sorgens tröstande paradox är insikten om att sorg är hemlös kärlek. "Sin vänskap inleder sorgen med att säga dig: Vet du att jag finns till därför att du har älskat?" Men Vikström rör också vid konflikter och det ouppklara som kan göra att också de vackra minnena kan kännas svåra. Möt också det svåra, uppmanar Vikström läsaren, men gå sedan vidare och låt dig omslutas av Guds barmhärtiga och helande förlåtelse.

Sorgen tar, tär på krafterna och kanske också på hälsan. Men när sorgen en dag viker av från vägen försäkras Vikström att sorgetiden också gett något. När frågorna kring vad döden är dyker upp hänvisar Vikström läsaren till den kristna tron, Bibeln och kyrkans tradition. Det finns något som är starkare än döden, förtröstan bär oss.

Vilsamma naturfotografier av **Aarne** och **Taneli Laasonen** ramar in John Vikströms texter.

CHRISTA MICKELSSON

Upp ur källaren och in i kyrkan

MUSIKSTUDIO. Johannes församling erbjuder en högklassig musikstudio där traktens ungdomar kan få övningstider för sina band. Hyran utgörs av en spelning på någon av församlingens evenemang.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM

– Jag tror att det är bra när ungdomar får träna på saker som de tycker om att göra. Det har en betydelse för deras framtid och utveckling. Dessutom är musiken dagens melodi!

Det säger **Lella Lindström** som är ungdomsarbetsledare i Johannes församling. I söndags invigde församlingen sin nya musikstudio, några mycket högklassiga kvadratmeter av Högbergsgården intill Johanneskyrkan. I studioutrymmet finns all utrustning ett band kan önska sig, allt från instrument till ljudåtergivningssystem och mixerbord.

– Vi har byggt upp bandverksamheten i över 20 år, det här är inget man fixar över en natt, säger Lindström.

Flytande rum

Sedan församlingssammanlagningen mellan gamla Norra och Södra svenska församlingen – och flytten till nya gemensamma utrymmen 2009 – har musicerandet legat på is i brist på ett lämpligt utrymme i Högbergsgården.

– I våra gamla utrymmen på Bulevarden hade vi en bandkällare. Här är det lite knepigare eftersom församlingen nu är inhyst i ett vanligt bostadshus.

Lösningen blev att ljudisolera ett litet rum som tidigare användes av församlingens dagklubb Humlan.

– Rummet är byggt som ett så kallat flytande rum. Det ljudisolerade rummet har byggts in i det ursprungliga rummet så att de yttre och inre väggar inte rör vid varandra. Principen är den samma som i riktiga musikstudior, berättar **Mika Lindström** som på frivillig basis är den som byggt upp och sköter om församlingens musikutrustning.

Det är också han som tillsammans med församlingens civiltjänstgörare **Toivo Hellberg** kommer att undervisa de band som vill ha övningstider i församlingens musikstudio.

– Man behöver absolut inte vara rädd för tekniken fastän den kanske ser komplicerad ut vid första anblick. Vi börjar med en introduktion och sedan sitter jag med under det första träningspasset och mixar fram en bra balans för just det bandet, säger Mika Lindström.

Enligt honom är steget inte långt till en riktig inspelningsstudio.

– Vi vill satsa på hög kvalitet samtidigt som allt ska vara så användarvänligt som möjligt.

Öppen för alla

För tillfället är det endast två band som övar i studion men Lella Lindström hoppas nu att ordet ska sprida sig på stan.

– Innan flytten hade vi över 60 ungdomar som tränade regelbundet i vår bandkällare på Bulevarden. Ett av dem var **Emma Kempainens Le Corps Mince de Françoise** som kom att bli riktigt stora.

Musik har alltid varit en viktig del av ungdomsarbetet i församlingen. På 1990-talet kom TenSing-rörelsen, ett koncept som uppmanar ungdomar att uttrycka sig genom olika konstformer. Snart influerades både konfirmand- och det övriga ungdomsarbetet av såväl musik som dans och annan skapande aktivitet.

– I samma veva började vi rusta upp den gamla bandkällaren som sakta fylldes. Det tog flera år att skapa den verksamhet som vi hade där innan flytten.

Måste man höra till Johannes församling för att få träningstid i studion?

– Nej, men om det blir kö så priori-

MUSIKSTUDIEN I Johannesgården invigdes i söndags. För att inte störa invånarna i huset har rummet ljudisolerats. Decibelmätaren ovanför mixerbordet talar också om när volymen börjar bli för hög i rummet.

Den svåra, viktiga familjen

BOK

Tillsammans. Om familjelivets härlighet och svårighet

Författare: Anna Rotkirch
Förlag: Schildts & Söderströms 2014

Anna Rotkirchs färska bok *Tillsammans* är en bok för

alla som har en familj. Rotkirch dissekerer familjen och dess betydelser nyktert och tydligt: vi får veta att mödrar betyder mest men att fadern gör klokt i att ta mer utrymme, att mormor är viktigare än man skulle tro men att vänner kan fixa biffen om mormor inte vill och att kärnfamiljen är den säkraste samlevnadsformen om man vill uppfostra

balanserade barn.

Det är inte alltid roligt att läsa allt Anna Rotkirch skriver, särskilt inte om man – som jag – bor i en nyfamilj. Men Rotkirch skriver inte för att kasta sten, hon skriver för att hon är intresserad och har något att säga.

Tillsammans är ursprungligen skriven på finska och jag läser den inte för dess stilistiska finesser. Jag läser den för att den är en fruktansvärt intressant och bra sammanfattning av de

senaste forskningsrönen kring familjen och för att den är skriven av en person som verkar kunna sin sak.

Det kapitel som blev viktigast för mig själv var det som handlade om pappan. Är det naturligt att pappan är hemma? frågar Rotkirch och fortsätter med att vi nu äntligen kan svara "ja" på den frågan. Hon redogör för forskning kring vissa jägar- och samlarfolks tidsanvändning. Till exempel hos Akafolket, som le-

ver i Afrikas regnskogar, bär papporna spädbarnen under så mycket som en femtedel av tiden. Pappor hos det afrikanska Hadzafolket tillbringar tolv procent av sin vakna tid med sina egna barn. Papporna sov också bredvid barnet. För papporna i de nordiska länderna, som hör till dem som deltar mest i sina barns uppfost-
ran, är siffran tio procent. Rotkirch tar också avstånd från tanken att det skulle vara pappans uppgift att

leka med barnen. De afrikanska jägarna och samlarna kan sitta långa stunder med barnet i famnen eller vila med barnet intill sig.

Min poäng är: somt hon skriver om tröstar mig, somt uppmanar till förändring. Rotkirch skriver att barn är häpnadsväckande känsliga för gräl och omvälvningar. Jag svänger på det och tänker så här: vi är alla häpnadsväckande mottagliga för kärlek.

SOFIA TORVALDS

LELLA LINDSTRÖM tar emot anmälningar och svarar på frågor om musikstudion i Johannes församling.

terar vi våra egna ungdomar. Det finns inte heller någon direkt åldergräns men i första hand är det ungdomar i tonåren som erbjuds möjligheten att spela hos oss.

Vad kostar det att hyra in sig?

– Vi bär inte upp någon hyra men förväntar oss att alla band medverkar i något av församlingens evenemang under året. I oktober brukar vi ordna en stor konsert. Hela kyrkan sjunger gospel, där många av våra band brukat spela. Konserten hålls i Johanneskyrkan där vi också har ett bra ljudåtergivnings-system nuförtiden.

Vart ska man vända sig om man vill ansö-

ka om övningsstudion i studion?

– Man kan kontakta mig så skriver vi ett kontrakt. Efter en introduktionskurs i teknik och ordningsregler så får alla band en egen nyckel till utrymmet. Vi är måna om att allt går rätt till i studion och sköter väldigt bra om vår utrustning. Flera av instrumenten är äldre än sina musiker.

I studion finns för tillfället ett stort trumset, en synth, en elektrisk bas med förstärkare, två elgitarer med förstärkare och ett PA-system med mikrofoner och tillbehör. Mixerbordet är digitalt vilket gör att alla band kan spara sina egna inställningar.

MUSIKSTUDION I JOHANNES FÖRSAMLING

- **Studion finns** i Högbergsgården, Högbergsgatan 10.
- **Utrymmet är** öppet för alla unga band som behöver ett övningsutrymme i centrum.
- **Varje band** får ett övningspass på tre timmar.
- **Övningstider vardagar** kl. 16–19 och 19–22, veckoslut kl. 13–16, 16–19 och 19–22.
- **Ansökningsformulär fås** av ungdomsarbetsledare Lella Lindström lella.lindstrom@evl.fi
- **Församlingen uppstår** ingen hyra men förväntar sig att banden medverkar i något av församlingens evenemang under året.
- **Alla som** tränar i utrymmet får en introduktionskurs i teknik.

”Vi vill satsa på hög kvalitet samtidigt som allt ska vara så användarvänligt som möjligt.”

Dramatisk men distanserad

BOOK

Kärleken blev mitt vapen

Författare: Soheila Fors och Ingall Bergsten
Förlag: Libris 2014

Soheila Fors föddes som dotter till en uppskattad

folklig ledare i Iran. Barndomen börjar idylliskt i överflöd och med större frihet än konventionen egentligen tillät, mycket tack vare pappans samhällsställning och hans förståelse för dotterns behov av frihet. Barndomens lycka tar slut när fadern hamnar i fängelse. Själv växer hon upp till en ung kvinna som kanaliserar sin duktighet i kampvilja. Hon skolas för terroråd i en kommunistisk cell, och tretton år gammal får

hon bära vapen och ansvara för de kvinnliga släktingarnas säkerhet när de flyr undan kriget mellan Iran och Irak. Via ett olyckligt äktenskap går vägarna så småningom till Sverige. Med erfarenheterna från sitt tidigare liv i bagaget grundar hon småningom sitt tehus där hon arbetar för att stödja kvinnor och familjer som drabbas av hedersvåld. Den röda tråden i boken är Soheila Fors oförmåga att anpassa sig till den

Livet sker just nu

BOOK

Klartext (med all respekt) Ord om sexualitet och kön

Red: Johanna Korhonen & Jeanette Östman.
Förlagen: Jasilti, Into 2014.

Klartext är här, formulerad av dem vi är så kvicka att sönderanalysera. Klartext (med all respekt).

Ord om sexualitet och kön släpptes på svenska och finska samma dag som den jämlika äktenskapslagen behandlades i riksdagen. Författarna gav boken åt lagutskottet och riksdagsledarmöterna på medborgarsamlingen i Lilla Parlamentet. **Jeanette Östman** som redigerat boken i samarbete med **Johanna Korhonen**, förtydligar: Nu är det slutsnackat om oss – nu är det vi som har ordet. Hon understryker hur viktigt det är att själv få formulera sitt liv. Fjorton skribenter som hör till någon köns- eller sexuell minoritet delar med sig i den lättlästa och angelägna boken, som på finska fått namnet *Kaikella rakkaudella*. Åtta av dem är finlandssvenskar, flera berättelser i båda språkgrupperna är skrivna av präster eller församlingsaktiva som alla på sitt sätt kämpar för att få finnas.

Boken är skriven med mod. Temat är utlämnande och mycket varierande. **Johan Finne** behandlar våld i parrelationen, **Susanna Airola** plågan att vara sig själv ärlig och gå in för en uppriktig och tydlig samvaro i kyrklig miljö genom att skapa en fungerande

form av familjeliv efter äktenskapskraschen. **Ted Urho** och **Kristofer Möller** berättar tragiskt men humoristiskt om att komma ut ur skåpet och om egna fördomar om homosexuella. Urho menar att om han som bög slänger ur sig en mängd homoskämt, så tar det udden av homofoben som kläcker samma skämt. **Birgit Schaffar-Kronqvist** formulerar uppbrottet från barndomsfamiljen, ingäendet av äktenskap, bildandet av familj med den kvinna hon älskar. Det är mänskliga historier, dramatiken kommer ur den oförstående miljön. Texterna är fyllda av längtan efter familj, att få bli föräldrar, få leva i lugn och ro i eget bo med det viktigaste. **Airola** skriver: “Ingredienser för ett bra liv är att värna om integriteten i livet, söka efter sanningen, balans, respekt för andra människor, omsorg, omhändertagande, ansvar för de egna känslorna, att väcka och värna om kärleken samt tillit”.

Boken passar för lärare, för personer i och utanför religiösa samfund som på allvar anser sig älska sin nästa, för seriösa yrkesutövare som önskar djupare människokompetens. Boken bjuder på material för grupparbeten i skriftskola, på diskussionsforum, familjeträffar. Klartext har skärpa, fötterna stadigt på jorden, kyrkokritik och varma reflexioner om Gud. Den får mig att tänka på Jesu ord om kornet som “måste dö, för att få liv”. Våra medvandrare har alltför länge varit tvingade att vistas i förnekelsens och fördomarnas dödade jordmån. Nu kan vi inte längre förmoda mångfalden. Måstet har sannerligen upphört, för livet gror och ordfrön växer till sig.

MONIKA E PENSAR

JOHANNA KORHONEN (till vänster) och **Jeanette Östman** är redaktörer för antologin Klartext. FOTON: INTO 2014

kvinnoroll som förväntas av henne, och hur den oförmågan omvandlas till en styrka.

Soheila Fors livshistoria är intressant, men berättad i bokform känns den överraskande distanserad. Språket är enkelt, ibland på gränsen till torftigt. En del av händelserna beskrivs noggrant, medan andra nämns i förbifarten och lämnar läsaren med en känsla av att man velat veta mer.

Visst vimlar boken av dramatiska händelser, men det är sällan känslorna går på djupet under läsningen. I stället förhåller jag mig intresserat analytiskt till hennes berättelse. *Kärleken blev mitt vapen* är inte i första hand en fängslande livsberättelse utan snarare ett inlägg mot hedersvåld och för integritet, en uppmaning att kämpa vidare när allt ser mörkt ut.

ERIKA RÖNNGÅRD

UR EVANGELIET

”Om jag kan? Allt är möjligt för den som tror.”

Läs mera i
Mark. 9:17-29

OM HELGEN

Bön och tro

Jesus kämpade mot mörkrets makter genom att bota sjuka och förlåta syndare. Denna kamp är förenad med både bön och tro, vilket också syns i söndagens evangelietext.

RUNT KNUTEN

”Fester med rester.”

Kvinnofrukost i Norrnäs bönehuslördag 22.3 kl 9.30.

LUST ATT VARA MITT I SMÖR ÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Gäller endast församlings- och kyrkligt realiserade annonser.

2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN KALLE SÄLLSTRÖM

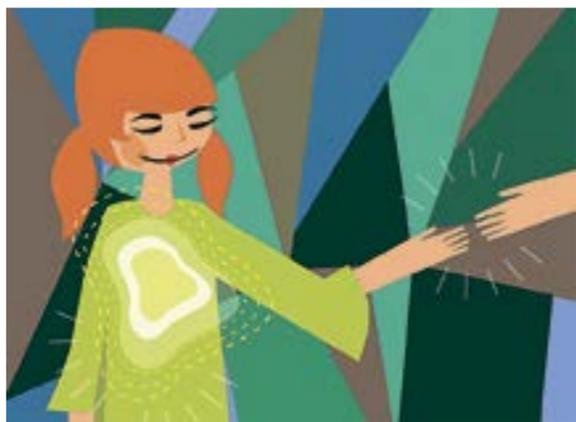

ILLUSTRATION: PIA HOLM

Kamp mot mörkret

FÖR MÅNGA är det en kamp att ta sig genom den mörka vintertiden. Tack och lov för att dagarna blir längre och vi går mot ljusare tider. Men det finns svartare saker i världen än gråa och slaskiga vinterdagar. Mörker som tar över genom självskhet, ondska, orättvisor, katastrofer, krig och död. När ska det bli vår för de lidande, ensamma, fattiga och sjuka? Det verkar som om ondskans mörker och vinter inte ger vilka. Solens värme får inte självskheten att smälta och vårens ljus får inte orättvisorna att försvinna.

Jesus möttes ständigt av lidande och plågade människor. Vart han än gick sökte de hans uppmärksamhet, ropade på hjälp och var desperata. Ibland blev det för mycket, till exempel när han sade ”Hur länge måste jag vara hos er? Hur länge måste jag stå ut med er?” Hur länge kan man stå ut med ondskans mörker? Hur mycket motgångar, plågor och besvikelser kan en människa klara av innan det blir för mycket? Och finns det något vi kan göra för att det ska bli lite ljusare eller för att vi ens ska stå ut med skymningen?

PAPPAN SOM sökte hjälp för sin sjuka son hos Jesus hade redan provat med lärjungarna tidigare, men de hade inte kunnat hjälpa pojken. Tur att pappan inte gav upp, han fortsatte envist att tro att det ännu fanns något eller någon som kunde hjälpa pojken. Han gav inte upp inför svårigheterna, han tappade inte hoppet, han fortsatte att tro att det kunde bli bättre, att någon kunde hjälpa. Det är ett sätt att kämpa mot mörkret, att inte låta mörkret ta över sinnet, utan att hålla det ljust inombords med hoppets och trons ljus. Ofta sipprar detta ljus också ut så att andra ser det.

LÄRJUNGARNA UNDRADE senare varför de inte kunde hjälpa pojken och fick svaret att i det här fallet var bön det enda som hjälpte. Många gånger är det så att det enda man kan göra inför lidande och svårigheter är att hoppas och be. Att be är att lämna det svåra åt Gud, att dela mörkret med Jesus som känner lidandet och smärtan, ensamheten och sveket. Och om vi blir för trötta, om vi har fått lida för mycket, om mörkret känns för stort, om vi tappar hoppet och inte orkar be, då finns Jesus där med oss som han fanns för den sjuka pojken, ”Jesus tog hans hand och reste honom upp, och han steg upp.” Du är aldrig ensam i mörkret!

Kalle Sällström är verksamhetsledare för Församlingsförbundet.

#bönetwitter

”Gud, det finns så mycket mörker i vår värld, tänd du ljus av hopp och tro mitt i förtvivlan. Hjälp mig att tända ljus för dem jag möter.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
2 Kung. 20:1-7

ANDRA LÄSNINGEN
1 Kor. 10:12-13

EVANGELIUM
Mark. 9:17-29

Andra söndagen i fastan.
Temat är ”Bön och tro”.

PSALMFÖRSLAG

334, 355, 349, 191 (N).
Psalmer är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Litania är en form av bön som används i gudstjänsten. Ordet härstammar från grekiskan och betyder bön eller att ropa på hjälp. Det som utmärker litanian är att prästen ber invocationer, åkallanden, som församlingen sedan svarar på, till exempel med ”Herre förbarma dig”. Litanian är vanlig under fastan. Den kan beses både med enbart ord eller som sång till en melod.

Källa: Wikipedia, Kyrklig Ordbok.

KALENDERN 14-20.3

DOMPROSTERIET

❖ **BORGÅ**
SÖ 16.3 KL. 10: MÄSSA I EMSALÖ KAPELL, Smeds, Helenelund.
KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Audas, Smeds, Helenelund, Rasmus Bärilund, violin, Clas Abrahamssons gudstjänstgrupp.
PÅSKENS STORA EVENEMANG VIA CRUCIS 2014 - Vill du hjälpa till?: Du kan anmäla dig genom att skicka e-post till Emma Audas på emma.audas@evl.fi
Du kan också anmäla dig elektroniskt via evenemangets webbsida www.viacru.org.
Tack för att du vill hjälpa till att skapa en levande tradition i Borgå!

❖ **LAPPRÄSK**
LÖ 15.3: Konfirmandlördag i Lappträsk. Vi börjar kl. 10 i kyrkan. Kl. 15 föräldrasamling i församlingshemmet.
SÖ 16.3 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Stina Lindgård, Mia Aitokari, konfirmander medverkar.
ON 19.3 kl. 9.30: Vuxen-barngruppen i församlingshemmet, Elin Lindroos
TO 20.3 kl. 18: Cantando övar i församlingshemmet, Mia Aitokari
SÖ 23.3 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Anita Widell, Mia Aitokari, Cantando
Mer information på vår hemsida: www.lapptaskevl.fi och på Facebook.

❖ **LILJENDAL**
LÖ 15.3 kl. 10-15: Konfirmandlördag i Lappträsk, vi börjar kl. 10 i Lappträsk kyrka. Kl. 15 samling för föräldrarna i Lappträsk församlingshem, Lappträskvägen 24.
SÖ 16.3 kl. 10: Högmässa i Sävträsk kapell, Håkan Djupsjöbacka, Mia Aitokari
SÖ 16.3 kl. 13: Högmässa i Andreaskapellet med Pernå församling
SÖ 16.3 kl. 17: Läsmöte på Centrum i Mickelspiltom, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Mia Aitokari. Mickelspiltom martaaförening sköte om kaffeserveringen. Kollekt för Gemensamt Ansvar-insamlingen.
TI 18.3 kl. 10: Vuxen-barn gruppen samlas på Kantorsgården.
ON 19.3 kl. 14: Liljendal församlings Pensionärer r.f. på Mariagården
SÖ 23.3 kl. 10: Högmässa i Sävträsk kapell, Anita Widell, Mia Aitokari
Pastorskansliet: öppet i mars onsdagar 9-15, Bettina Laaksonen, byråsekreterare. Kansliet nås också övriga tider per telefon på nummer 044 722 9241.

❖ **LOVISA**
Gudstjänst: sö 16.3 kl 12 i kyrkan, Blom, Aalto
Konsert: sö 16.3 kl 16 i kyrkan, Tiina Sinkkonen med musiker. Till förmån för föräldralösa unga i Malawi
Puzzelkväll: må 17.3 kl 16:15 i Val-kom kyrka
Bisagruppen: må 17.3 kl 18 i

Vesperhemmet. Gäst Karl af Hällström ”Kristendomens ankomst till Finland”
Pensionärerna: ti 18.3 kl 13 i församlingsgården, vårmöte, Kaj Silfvast
Morgonkaffe: to 20.3 kl 8.30 i Tikva

❖ **PERNÅ**
Café Mikael: fr 14.3 kl. 10-13 i Forsby Mikaelsstugan, Ingegerd Juntunen.
Bössamling till förmån för Gemensamt Ansvar insamling: lö 15.3 kl. 10-13 vid K-butiken i Forsby.
Högmässa: sö 16.3 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Antti Jokinen.
Mässa: sö 16.3 kl. 13.00 i Andreaskapellet, Minna Silfvergrén, Antti Jokinen.

❖ **SIBBO**
SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Camilla Ekholm, Lauri Palin. Söndagsskola.
Konsert med Sibbo kammarorkester: To 13.3 kl 19, Sibbo kyrka. Dirigent: Tapio von Boehm. Program: 5/10€.
Lunch för närståendevärdare (anmälda): Fr kl 12, Kyrkoby församling. Ann-Christine Wiik, Ann-Lis Biström.
Kyrkans Ungdom: Lö kl 18, Prästgården. Årsmöte följt av lördags-samling med Patrik Frisk.
Diakonisyförening: Må kl 18:30 hos Marianne Blomstedt, Käsiv. 204.
Samtalsgruppen på Linda: Ti kl 13:15, Wiik.
Växa i möte med andra: Ti kl 18:30, Prästgården. Öppen samtalsgrupp. Biström.

HELSINGFORS PROSTERI

❖ **JOHANNES**
Fr 14.3
KL. 10-11.30: Familjeträff i Hörnan. Ollberg.
KL. 12.15-13.30: Veckolunch i Höbergsgatan 10 E. Frivillig avgift. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
SÖ 16.3
KL. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Enlund. Furahe kören samt Drumsö pensionärer medverkar. Kyrklunch
KL. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Sinisalo, Almqvist, Henricson. Roströsten medverkar.
KL. 18: Musik i Johannes. Trinity. Musik tillägnad den heliga Treenigheten och jungfru Maria. Sibbo Vokalensemble dir. Dag-Ulrik Almqvist, Minna Nyberg, sopran.
Må 17.3
KL. 11: Cellträff i S:t Jacob. Gertrud Strandén.
KL. 10-11.30: Familjeträff i Hörnan.
TI 18.3
KL. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. lina Katila.
KL. 13: Ingen Träffpunkt, vi deltar i Gemensamt Ansvar-lunchen 19.3, kl. 13-15
KL. 18: Korsvägsandakt i Johanneskyrkan. Lindström, Enlund.
ON 19.3
KL. 13-15: Gemensamt Ansvar lunch. Höbergsgatan 10E, vän. 2. Pris 10 euro går oavkortat till in-

samlingen. Gun Petterson berättar om Guatemala.
KL. 14-15.30: Ingen Diakoniträff, vi deltar i Gemensamt Ansvar-lunchen kl 13-15
KL. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Almqvist.
TO 20.3
KL. 13: Samtalsgruppen i Majblomman. Sanitärsgatan 4. Djupsjöbacka.
KL. 20: Taizemässa i Mariakapellet, Höbergsgatan 10 D. Terho, Unga Vuxna i Helsingfors.
LÖ 5.4 kl. 9.30-15: håller vi en ”Må bra”-dag i Höbergsgården, Höbergsgatan 10 E, 2 vän. På programmet bl. a avslappning, måla eller skriva till musik, linedance. I priset 30 euro ingår morgonmål, lunch och kaffe. Anmälningar till nenne.lappalainen@evl.fi eller Barbro Ollberg tfn 050-380 06 56 senast 28.3.
Middagsbön i Johanneskyrkan må-fr kl. 12.

❖ **MATTEUS**
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Matteusbilagan ingår i Kyrkpressen denna vecka.
MATTEUSKYRKAN: Åbohusvägen 3
SÖ 16.3 kl. 12: högm, Forsén, Mauriz Brunell kantor. Söndagsskola. Kyrkkaffe.
SÖ 16.3 kl. 15.30-17.30: Matteus Gospel körövning med Daniela och Staffan. Ingen förhandsanmälan. Gruppen medverkar i kvällsmässan samma kväll. Alla åldrar är välkomna, inga förkunskaper behövs.
SÖ 16.3 kl. 18: kvällsmässa med temat: ”väga be!”. Forsén, Daniela & Staffan. Vi stannar upp inför bönsens möjligheter med hjälp av frälsarkransen. Kollekt till Gemensamt Ansvar. Efteråt kvällste i Matteus-salen.
TO 20.3 kl. 12: klubb för halvfärdiga handarbeten i klubbbrummet. I vår satsar vi särskilt på att sticka baby-koltar till Malawi. Mera info: www.nuttu.info (på finska) eller Carita Riitakorpi, tfn 050-380 3986.
DEGERÖ KYRKA Rävsvundsvägen 13
SÖ 16.3 kl. 10: högm, Hallvar, Mauriz Brunell. Kyrkkaffe.
Samtalslunch för 70+:
Fredag 28.3 kl. 12, anmä till Matteus församlings kansli, matteus.fors@evl.fi eller tfn 050-380 3933 senast ti 25.3 kl. 14.
Samtalslunch för 65-69 åringar:
Fredag 11.4 kl. 12 i Matteussalen, ingång via kansliet. Anmä till Matteus församlings kansli, matteus.fors@evl.fi eller tfn 050-380 3933 senast ti 8.4 kl. 14.

❖ **PETRUS**
www.petrusforsamling.net
fre 14.3:
- kl. 10 Babyrytmik: i Månsas kyrka. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Liisa Ahlberg.
- kl. 10 Musiklek: i Hagasalen, Vesperv. 12 A. För 0-5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen.
sö 16.3:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka. Kass, Bengt Bergman. Kyrkkaffe.
- kl. 10 Högmässa: i Äggelby

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 14.3 Erika Forsblom, Åbo **Lö** 15.3 8.53 Familjeandakt. Noas ark. Catarina Olin och barn berättar historier om livet i Noas ark. **Må** 17.3 Deborah Miran-da, Helsingfors **Ti** 18.3 Henrik Nymalm, Borgå **Ons** 19.3 Lars-Johan Sandvik och Hedvig Långbacka berättar om Nykarleby kyrka och dess skatter **To** 20.3 Anette Nyman, Pedersöre. **VEGA**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 14.3 Per Stenberg, Karleby **Lö** 15.3 17.58 Ett ord inför helgen, S:t Görans kyrka i Mariehamn. **Sö** 16.3 Helena Rönnberg, Helsingfors **Må** 17.3 Åsa Westerlund, Ekenäs (repris från 21.3.2011) **Ti** 18.3 Ortodox aftonbön. Timo Lehmuskoski, Helsingfors **Ons** 19.3 Heidi Jäntti, Sibbo **To** 20.3 Leif-Göte Björklund, Åbo.

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 16.3 Högmässa med Mariehamns församling. Predikant och liturg: Jan-Erik Karlström. Organist och kantor: Judit Deáki.

VEGA

VEGA

gamla kyrka. Sandell, Hilli. Björkebo sommarhem r.f. årsmöte hålls efter avslutad gudstjänst.

– **kl. 12 Högmässa:** i Malms kyrka. Kass, Hilli. Kyrkkaffe.

– **kl. 15.30 Puls-gudstjänst:** (Obs!) i Södra Haga kyrka, med dop och knytka. Den här söndagen ordnas Puls en våning högre upp, 3. vån i Södra Haga kyrka (Vespervägen 12). Varmt välkommen med på en gudstjänst full av liv och ett tillfälle att hälsa en ny liten människa välkommen in i Guds familj och församlingens gemenskap, då lille Theodor Björk ska döpas in i den kristna tron. Det blir knytka som traditionen bjuder, så ta med dig nåt gott och kom med. Sött eller salt. Vi ses!

må 17.3:

– **kl. 18 Bibelträff:** i Månsas kyrka. Föredrag över två bibelböcker. Haggai och Sakarja. Stig-Olof Fernström.

ti 18.3:

– **kl. 10 Musiklek:** i Malms kyrka, Kommunalv. 1. För 0–5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen.

– **kl. 17.15 Petrus barnkör:** i Munkshöjdens församlingshem, Raumovägen 3. Alla barn från 5 år uppåt varmt välkomna! Ledare Liisa Ahlberg.

– **kl. 18 Kaffe- och kyrkvårdsträff:** i Hagasalen.

– **kl. 19 Litteraturkrets:** i Månsas kyrka, Markusrummet. Boken "Döden kom till rätta" av Paul von Martens diskuteras. Göran Lindén inleder.

to 20.3:

– **kl. 10 Musiklek:** i Munksnäs, Lukaskärrgården, Munkstigen 2. För 0–5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen.

– **kl. 19 Vesper:** i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Alavesa.

– **HELINGSFORS PROSTERI Kyrkomusikfestivalen "Klang i kyrkan" 2014:** går av stapeln 21-30.3

Temat är "Över gränser". Öppningskonserten är fredag 21.3 kl.19 i Tyska kyrkan. Under konserten, som hålls med anledning av Johann Sebastian Bachs födelsedag, lyssnar vi till kammarmusik, som tonsatts av honom själv och hans söner samt elever. Vi får lyssna till Ensemble Il Pomodoro, Mikael Helasvuo flöjt, Markku Mäkinen cembalo, Jussi Seppänen cello. Mer info: www.kirkkosoikoon.fi

Under festivalen får vi bland annat höra Eric Ericsons kammarkör (dir. Fredrik Malmberg) från Sverige.

Festivalen är tvåspråkig. Plock:

Kompositionskonsert SVEN DAVID SANDSTRÖM

ti 25.3.2014 kl.20 Tempelplatsens kyrka Lutherg. 3

Biljetter 15/10 e Kammarkören Kaamos

dirigent Dani Juris Zagros Ensemble

Poppgäster från Sverige!

FROM BACH TO BÄCK...AND BACK

lö 29.3.2014 kl.19 Tempelplatsens kyrka

Biljetter 20/15 e

Eric Ericsons Kammarkör (första konserten i Helsingfors)

dirigent Fredrik Malmberg

Avslutningskonsert C:P:E: BACH: MATTEUPASSIONEN

sö 30.3.2014 kl.18

Berghälls kyrka, Östra Prästgatan 2

Biljetter 28/20 e

Helsingfors barockorkester

Eric Ericsons Kammarkör

Kajsa Dahlbäck, sopran

Anna Graca, alt

Tommas Katajala, tenor

Aarne Pelkonen, baryton

dirigent Aapo Häkkinen

Konserten radieras i Yle Radio 1

Mer info: www.kirkkosoikoon.fi

"En liten pilgrimsvandring" till kyrkorna i Helsingfors södra stadsdelar: onsdagen den 26.3.2014.

Start från Kampens kapell, vid Narinkens torg kl. 10. Vi vandrar till Tempelplatsens kyrka, Luthergatan 3, dit vi beräknas komma ca kl. 10.30. Där lyssnar vi till en Improvisationskonsert med Sid Hillen vid pianot. Vandrigen fortsätter till Mikael Agricola kyrkan där vi åter lunch ca kl. 12.15 i Café Agricola. I kyrkan finns det möjlighet att lyssna till emeritus biskop Eero Huovinen, som på finska föreläser om "Påskens glädje" kl. 13-14.30. Vår sista anhalt är den katolska kyrkan St Henriks katedral vid St Henriksplatsen 1.

I avgiften, 10 € ingår lunch och kaffe. Tilläggsuppgifter fås av diakon-

nissorna Kristina Jansson-Saarela, tfn 09 2340 2540 och Marja Aho, tfn 09 2340 2541 eller kansliet vid

Gemensamt församlingsarbete, tfn 09 2340 2538.

Församlingsvalet 2014 har temat "Tro på det goda": Kandidat-

uppställningen avslutas 15.9.

Förhandsröstningen äger rum 27-31.10. Valdagen är söndag 9.11. dvs. på fars dag.

Kampens kapell: är öppet vardagar 7-20 och veckoslut och helgdagar 10-18.

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje

kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen

http://evl.fi/natjour

Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra

uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur

och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

DEUTSCHE GEMEINDE

So 16.3. um 11 Uhr: Gottesdienst (Panzig)

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 16.3: Esbo domkyrka kl. 12.15. Rönnberg, Kronlund. Kyrkkaffe i Sockenstugan.

Karabacka kapell kl. 10. Ertman, Kronlund. Kyrkkaffe, Hagalunds kyrka kl. 12. Mässa

med små och stora. von Martens, Bengts. Kyrkkaffe.

Söndagsamling med musik och andakt: Kalajärvi kapell sö 16.3 kl. 15. Ertman, Bengts. Psalmer och dikter av Britt G. Hallqvist m. anl.

av 100-årsminnet av diktarens födelse.

Sommarläger för skolbarn: mer info och anm. v. 10-11 på www.esboforsamlingar.fi

Ungdomskvällar: Sode, Sököv. 14, varje on kl. 17-20.

Kristen människa - vuxenundervisning i kristen tro: Olars kyrka, svenska sidan, ti 18.3 kl. 18.30, Rönnberg. Kvällens tema är Tro. Vad betyder kristen tro? Hur praktiserar jag kristen tro i vardagen? Följande träff 15.4 har temat Frälsning.

Bastukväll för män: Mataskärs lägercentrum, Mataskärv. 3, on 19.3 kl. 18-20.30. Kvällens gäst

Kalle Sällström talar om "Församlingsförbundet - samarbete över församlingsgränserna i Borgå stift". Nya bastubadare välkomna!

Pensionärskretsar kl. 13-15: Köklax kapell ti 18.3, Karabacka kapell to 20.3.

Hobbyverksamhet för vuxna: Carlberg i Gammelgård, Ungdomsv. 10, to 20.3, 3.4 och 24.4 kl. 18-21.

Handarbetsgruppen: Vita huset, Narinkens torg kl. 10. Vi vandrar till Tempelplatsens kyrka, Luthergatan 3, dit vi beräknas komma ca kl. 10.30. Där lyssnar vi till en Improvisationskonsert med Sid Hillen vid pianot. Vandrigen fortsätter till Mikael Agricola kyrkan där vi åter lunch ca kl. 12.15 i Café Agricola. I kyrkan finns det möjlighet att lyssna till emeritus biskop Eero Huovinen, som på finska föreläser om "Påskens glädje" kl. 13-14.30. Vår sista anhalt är den katolska kyrkan St Henriks katedral vid St Henriksplatsen 1.

I avgiften, 10 € ingår lunch och kaffe. Tilläggsuppgifter fås av diakon-

nissorna Kristina Jansson-Saarela, tfn 09 2340 2540 och Marja Aho, tfn 09 2340 2541 eller kansliet vid

Gemensamt församlingsarbete, tfn 09 2340 2538.

Församlingsdagar 4-8.4: "Lev helt enkelt!" i Sökö kapell fre 4.4 kl. 18 - 20 med Bettina Säg-

bom, Kerttuli Boucht, Gisela Linde, Bernt Nordman, Minna Näsman och Susanna Söderholm. "Andlig simskola" i Olars kyrka lö 5.4 kl. 11.30 -15: sångstund med gamla skribasånger, sopplunch, andlig simskola med biskop Björn Vik-

ström. Pysseverkstad och teater för barn: "Östersjöns riddare".

Festhögmässa i Esbo domkyrka sö 6.4 kl. 12.15. Barntimme i församlingsgården kl. 12 - 13.30. Festligt kyrkkaffe kl. 13.30. Lovsångsmässa i Köklax kapell sö 6.4 kl. 16. Musik ur Jesus Christ Superstar i Esboviken kyrka må 7.4 och ti 8.4 kl. 19. Mer info: www.esboforsamlingar.fi

GRANKULLA

To 13.3 kl 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

Kl 19-21 Facebook-mottagning: Daniel Nyberg.

Fre 14-16.3.2014 Biskopvisitation i Grankulla svenska församling: Se närmare www.grankullasvenskaforsamling.fi

Lö 15.3 kl 18 Konsert: i kyrkan med andakt av biskop Björn Vik-

ström. En ungdomsgrupp med Pamela Sandström och Syst-

er Mj sjunger. Programblad 5 € till förmån för Gemensamt Ansvar

insamlingen.

Sö 16.3 kl 12 Festhögmässa: predikan biskop Björn Vikström, liturg kyrkoherde Ulrik Sandell, kantornerna Heli Peitsalo och Barbro Smeds. Damkören Grazia

medverkar. Omedelbart efter högmässan åter vi lunch till förmån för Gemen-

samt Ansvar i kyrkans övre sal. Därefter hålls allmän visitations-

samma. Till stämman kallas församlingens alla medlemmar.

Kl 12 Söndagsskola: i Klubb 97.

Må 17.3 kl 16-18 Ungdomskväll: i Klubb 97.

Ti 18.3 kl 9.30 Familjelyktan: i Sebastos.

Kl 9.30- 11 Diakonimottagning: och brödutdelning.

Kl 15 Tvåspråkig mentalvårds-

grupp: i Sebastos.

Kl 18 Damkören Grazia: i övre salen.

On 19.3 kl 13.30 Kyrkosyfo-

ringen: i övre brasrummet.

To 20.3 kl 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

Kl 18.30 Bibelkväll: i Sebastos, Carola Tonberg-Skogström.

Kl 19-21 Facebook-mottagning: Daniel Nyberg.

Ti 8.4 Församlingsutfärd till Åbo: Vi besöker S:t Henriks ekumeniska konstkapell och muséet Aboa

Vetus & Ars Nova samt åter lunch i Änglare restaurangen. Start kl. 9.00 från S-market (norra), och retur ca kl. 18. Deltagaravgift 20 €. Anmälan senast den 1.4 till pastors-

kansliet, tfn 09- 512 3722.

KYRKSLÄTT

Slöjdguppen för vuxna: lö 15.3 kl. 13 Sjöskulla skola, Sjöskullavägen 285. Biltransport kl. 12 från församlings-

hemmets i centrum parkeringsplats.

Högmässa: sö 16.3 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Mirva Saunamäki, solosång.

Heikel-Nyberg och Joki.

Sång och bön: må 17.3 kl. 18.30 i koret i Kyrkslätt kyrka.

Norra Kyrkslätt Missionskrets

samling: ons 19.3 kl. 19 på Stor-

Raula Marthagård, Evitskogsvägen 150. Gunne Pettersson berättar om sin resa till Guatemala. Alla är

hjärtligt välkomna med!

Latinamerikansk kväll: fre 21.3 kl. 18 i församlingshemmet, Försam-

lingsvägen 1, Kyrkslätt. Hälsningar från Guatemala, gospeldans, centralamerikansk mat. Pris 10 €

till förmån för Gemensamt Ansvar. Tvåspråkig kväll. Välkomna!

Kyrkoherdeämhetets tel. (09) 8050 8292:

www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Sö 16.3.: Gudstjänst kl 10.30 i Pyynikki församlingshem, Olli Kaskelma och Anna Arola.

Ti 18.3: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG

Ti 18.3: Tisdagsklubben SvG kl 13.30-14.30 och kl 14.30-15.30

Ons 19.3: Diakonikretsen kl 13 SvH, Essi talar om Minna Canth och jämställdhetslagen.

VANDA

Högmässa: sö 16.3 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. M.Fagerudd,N. Fogelberg.

Babykyrka: sö 16.3 kl. 15 i Myrbacka kyrka. A.Paavola, A.Blomqvist. N.Fogelberg.

Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan må 17.3. kl. 9 -12 i Martinistifts församlingscentrum.

ViAnda-kören: övar ti 18.3 kl. 13.15-15.30 på Helsinggård, Konungsv. 2.

S:t Martins diakoni- och pensio-

närskrets samlas ti 18.3 kl. 13 - 14.30 i S:t Martins kapell.

Dickursbykretsen: samlas ons 19.3 kl. 14- 15.30 i Folkhälsanhuset, Vallmov. 28.

Ungdomssamling: i Bagarstugan ons 19.3 kl. 18-21.

Församlingens födelsedagsfest

för pensionärer: hålls onsdagen den 9 april kl.13 i Prosgården. Obs datum!!

Anmälan senast 21.3 till pastors-

kansliet per telefon 09 8306 262 eller till diakon Heidi Salminen 050 3301828.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Sö 16.3 kl. 12: (Obs tiden!), Högmässa, Tom Bergman/Per Lindgård. Efteråt ansvarslunch i församlingshemmet. Anmäl dig till lunchen senast 13.3 till kansliet eller till diakon Heidi Salminen 050 3301828.

BROMARV

Sö 16.3 kl. 12: (Obs tiden!), Högmässa, Tom Bergman/Per Lindgård. Efteråt ansvarslunch i församlingshemmet. Anmäl dig till lunchen senast 13.3 till kansliet eller till diakon Heidi Salminen 050 3301828.

EKENÄS

Högmässa: sö 16.3 kl.10 i Ekenäs kyrka, M.Cleve, N.Burgmann.

Se hela annonsen i VN samt på

www.ekenasforsamling.fi

INGÅ

Fre 14.3 kl 18-20: ungdomshuset öppet.

Sö 16.3 kl 10: familjegudstjänst i Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.

Ons 19.3 kl 14: syföreningen i Prästgården.

Fre 14.3 kl 18: israeliska danser i församlingshemmets källarvåning.

Verksamhet på finska:

Pe 14.3 klo 19: äijäsauna pappilassa.

La 15.3 klo 9.30: pyhäkoulu seurakuntatalon kellarikerrossessa.

Sö 16.3 klo 12: messu Inkoon kirkossa. Hellsten, Gustafsson Burgmann, Gaudete-kuoro.

Ke 19.3 klo 16.45: rukouspiiri Bläckhornetissa.

Ke 19.3 klo 18: raamattupiiri Bläckhornetissa.

To 20.3 klo 19: Taizémessu Inkoon kirkossa. Makweri, Gustafsson Burgmann, Gaudete-kuoro.

KARIS

Förbön och lovsång: To 13.3 kl. 19 i S:t Katarina kyrka.

Sö 16.3 kl. 12 Högmässa: i S:t Katarina kyrka. OBS: ingen kyrktaxi.

Tisdagens mission: Ti 18.3 kl. 13-15 hos Laila Salo, Malmgatan 5 A 1.

Kvällsbön i fastetid: On 19.3 kl.

19 i S:t Katarina kyrka. Kvällens tema: Vilja

Denna fastetid funderar vi kring Vår Fader-bönen. Vi träffas på

onsdagarna kl. 19.00 i S:t Katarina kyrka.

Tema för övriga kvällar: Bröd, För-låt, Prövning, Det onda.

SJUNDEÅ

Mässa: sö 16.3 kl. 12 i kyrkan, Maria Venhola, Anna Karlsen.

Bönegruppen: to 20.3 kl. 18 i Cap

Café Existenz: kl. 18 i S:t Märten, K.D., J.D. Servering.
19.03 Morgonmässa: kl. 08.30 i S:t Görans, J-E K, G.K.
20.03 Torsdagslunch: kl. 12 på Marga-retagården.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Torsdag 13.3 kl. 16.30: Soppmiddag till förmån för Gemensamt Ansvar på Strömngården, Vårdö. Vuxna 10 euro, barn 5 euro. Lotteri med fina vinster.
Söndag 16.3 kl. 11.00: Högmässa i Sunds församlingshem. Juanita Fagerholm-Urch, Benita Muukkonen.
http://sund-var doforsamling.fi/

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
Fre 14/3 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.
Fre 14/3 18.30: Fredagscafé för kvinnor i Församlingshemmet. Gäst: Marianne Liljeström.
Sö 16/3 11.00: Högmässa i Kyrkan, Cäg-Håkan Englund, Deseré Granholm. Sånggruppen Silver Sisters övar kl 12.
Ti 18/3 13.00: Taklax missionssyfsörening i Bönehuset.
Ti 18/3 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehuset.
To 20/3 13.00: Molpe missionssyfsörening i Bykyrkan.
Fre 21/3 13.00: Silvergruppen i Församlingshemmet. Gäst: missionär Linnea Klemets.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi
Möte: lö 15.3 kl 19 i Henriksdals bystuga, Anders Värnström, Peter Thylin, Eklöf, Nilsson
Högmässa: sö 16.3 kl 10 i Lappfjärd, Värnström, Eklöf, Nilsson, kyrkkaffe
Gudstjänst: sö 16.3 kl 12 i Kristinestad, Thylin, Saarinen, Nilsson
Sjung önskesånger: sö 16.3 kl 18 i K.stads förs.hem till förmån för Gemensamt Ansvar, Nilssons, Hellman, servering
Pensionärsamling: on 19.3 kl 12.30 i L.fjärds förs.hem, Eklöf
Karagruppen: on 19.3 kl 19 i L.fjärd inleder sin samling på pizzerian Havanna i L.fjärd
Ärsmöte: ti 25.3 kl 19 i L.fjärds församlingshem för Understödsföreningen för dagklubbssarbetet i Kristinestads församling r.f

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
To 13.3 kl 12: Pensionärsamling i förs.hemmet, börjar med mat. Gäst: Britten Nyland.
Lö 15.3 kl 17-19: Musikverkstad för tonåringar i Luthergården.
Sö 16.3 kl 12: Högmässa Jakobsson, Lindén, Laudate.
Sö 16.3 kl 18: Finskprärik högmässa Lövdahl, Lindén.
Sö 16.3 kl 18: Samling för stora och små i Luthergården.
Lö 22.3 kl 9.30: Kvinnofrukost i Normäs bönehuset. "Fester med rester" Gun Åbacka. Anmäl senast 17.3 till Lillemor 050 5711966. Avgift 5 euro.
Övermark
Lö 15.3 kl 9.30: Kvinnofrukost i förs.hemmet, avgift 5 euro.
Sö 16.3 kl 10: Gudstjänst Jakobsson, Lindén, Legato medverkar.
Pörtom
Lö 15.3 kl 18: Lailu- ja musiikki-ilta i kyrkan, Kaskisten kirkkokuoro, S.ta Marian kuoro, Lassus, Lindén, Gerd Lindén.
Sö 16.3 kl 14: Gudstjänst Lassus, Lidman. Besök av Gidoniterna.
To 20.3 kl 13: Pensionärsamling i förs.hemmet. Talare: Ingmar Rönn.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Fr kl 13: Träffpunkten i församlingshemmet. Knytkalas för själen: Alla som vill får dela med sig av något intressant eller tankeväckande!
Lö kl 10: Skriftskola i församlingshemmet
Sö kl 14: Högmässa, Englund, Brunell
Må kl 10: Föräldra-barn
Må kl 13.15: Minior
Må kl 15.15: Junior
Ti kl 13: Missionssyfsöreningen
On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet
Församlingspastorn är tjänstledig 17.3-6.3. Kyrkoherde Mats Björklund vikarierar.

KORSHOLM

Högmässa: sö kl 10 i kyrkan, Bergström-Solborg, Westerlund, söndags-skolbarnen fr Tölby sjunger. Kyrkkaffe i förs.hemmet.
Öppen dagklubb: må kl 9.30 i Singsby.
Förmiddagsandakt: ti kl 11 i Smedsby förs.gård, Bergström-Solborg.
70-75-åringarnas födelsedagsfest: ons 19.3. i församlingshemmet.
Pensionärsamlingar: må kl 13 i Smedsby förs.gård, Anita Storm
ti kl 13 i Helsingby, A-C Nordqvist-Källström
ons kl 13 i Veikars, Anita Storm
Kronvik lägergårdsföringsårsmöte: sö 30.3. kl 18 i Sockenstugan.

KVEVLAX

Junior börjar: för årskurs 3-4 to kl 14-16 i ds. Anmälan till Lina Nybjörk 044-5462314.
Skriftskola: lö kl 9-12 i fh.
Högmässa: sö kl 10, Östman, Andrén.
Missionssymöte: må kl 12.30 i ds.
Bön för bygden: må kl 19 i Betesda.
Missionssymöte: ti kl 13 hos Marthas

Björklund.
Födelsedagsfest för årets 70-åringar: on kl 13 i fh, Lundström, Andrén.
Åktenskapskurs: on kl 18-21 i Elim.
Karakaffe: to 20.3 kl 9.15 i ds.
Andakt: vid Funisgården to 20.3 kl 13.30, Lundström, Andrén.
Junior: to 20.3 kl 14-16 i ds.
Församlingskretsens årsmöte: to 20.3 kl 18 i ds.
Morgonfrukost för kvinnor o män: lö 22.3 kl 9 i fh. Anki Ekman berättar om Guds ingripande. Förbönsämnen kan lämnas in på morgonen eller på förhand till Ruth Vesterlund. Anmälan senast 18.3 till Ruth 044-0462312 eller pastorskansli 3462300. Vid behov kan skjuts ordnas, ring Ruth. Avgift för frukosten 5 €.

MALAX

Högmässa: sö 16.3 kl 10 i kyrkan. Tornberg, Brunell.
Finsk gudstjänst: sö 16.3 kl 12 i Kolina skola. Tornberg, Brunell.
Kara- och Kvinnogrupp: sö 16.3 kl 17 i KH.
Bibel- och bönegrupp: måndagar kl 10-11.30 i Socken.
Träffpunkt Socken: Loppisförsäljning måndagar kl 15-19. Onsdagar kl 10-14 aktiviteter och samvaro för daglediga, soppa och kaffe till självkostnadspris. Loppis.
Legatos elevkonsert: on 19.3 kl 19 i KH.
Trallarna: övar to 20.3 kl 17.45 i KH.
Kaffe/saft kl 18.30.
Kyrkokören: övar to 20.3 kl 19 i KH.
Kaffe/saft kl 18.30.

PETALAX

Samling för pensionärer och daglediga: fr 14.3 kl 12.30 Gäst: Jan-Erik Nyholm. Björklund, Brunell, Kontakten, servering, taxi
Högmässa: sö 16.3 kl 11 Björklund, Brunell
Syfoeringen: on 18.3 kl 13

REPLÖT

Högmässa: i Replot sö kl. 10. Kaski, Sten.
Skriftskola: efter gudstjänsten sö kl. 11-14 i Replot försh.
"Vi över 60" pensionärsamling: to 20.3. kl 13.00 i församlingshemmet i Replot: Tema "Sjöfolk" i psalmboken. Gäst: khde och kantor Anders Kronlund samt M-L Örn. Serveringsgrupp: Norra Vallgrund. Välkommen med!

SOLF

Bibelhelg med Jan-Erik Lindqvist 15-16 mars:
Lö kl. 17 Vår skapare – alla skapare, förs.hemmet, servering.
Lö kl. 19.30 Sönger för livet, kyrkan, kollekt till insamlingen Gemensamt Ansvar.
Högmässa: sö kl. 10, pred. J-E Lindqvist, A-M Audas-Willman, A. Kronlund.
Sö kl. 12: Jesus för alla, förs.hemmet.
Måndagssamling: må kl. 13.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Missionslunch: lö 15.3 kl. 11.30-13.30 i stora förs.salen, Skolhusg. 28. Missions-info, försäljn., lotteri. Lunchpris: 8€. Andakt: Tor-Erik Store.
Högmässa: sö kl. 13, Ralf Sandin, Dan Andersson.
Morgonbön: to 20.3 kl. 9, Tor-Erik Store, Dan Andersson.
Församlingens sorgegrupp: börjar to 27.3 kl. 18 på Skolhusg. 26 A, 3 vän. Anm. senast 24.3 till pastorskansliet tfn 06 3261309.
BRÄNDÖ KYRKA

Sunday Service: at 1 pm, Janne Hänninen, Dan Andersson.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Stilla mässa: sö kl. 18. Musik, textläsning, Ijuständning. Ralf Sandin. Kyrkkaffe.
SUNDOM KYRKA
Familjegudstjänst: sö kl. 10, Janne Hänninen, Monica Heikius, skolkören, eft-tiskören, dagklubbssbarnen. Matkollekt. Efteråt lunch o aktiviteter vid prästgården. Lunchpris: 5€/vuxna, 2.50€ barn.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
To 13.3: OBS ingen övning med GloriEss.
-kl.17.15: POP-klubb i församlingsstugan.
Fr 14.3 kl.19: Stugokväll i församlingsstugan.
Lö 15.3 kl.9-13: Skriftskola (sommargruppen) i Henriksborg.
Sö 16.3 kl.10: Högmässa, Granlund, Johansson. Dörrvärdar: Ytteresse nedre.
-kl.14: Sammankomst i Punsar bönehuset.
-kl.18: Kvällspredikan i Ytteresse bönehuset, Hans Sandberg.
To 20.3 kl.17: GloriEss övar i Henriksborg.
-kl.17.15: POP-klubb i församlingsstugan.
-kl.18.30: Bibelsits i Ytteresse bönehuset.

JAKOBSTAD

To 19: Stickcafé i Bonäs prästgård.
Lö 15-18: Barnens dag i FC. Program. Se info www.ungbloggen.fi.
Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Salo, Södö, manskören Adorate, dir. Nils-Oscar Frantz.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehuset.
16.30: Fokus med små och stora i FC. Tema: "Afrika", Marianne och Jan-Erik Sandström.
17.30: Knytkalas.
18: Fokus Bibel, Per Andersson, Lars Narin, Ljus i Öster, Södö. Barnfokus.
To 18: SLEF:s missionsafton i FC, Peter Silfverberg.

KRONOBY

Lovsångskörövning ungd: fr 14.3 kl 19.00 i fh
Korsdrag: lö 15.3 kl 19.00 i fh, prosten Olof Henricson, lovsångsgrupp
Gudstjänst: sö 16.3 kl 10.00, khden
Sorgegruppen: må 17.3 kl 13.00 i lilla salen
KU:s årsmöte: må 17.3 kl 19.00 i lilla salen
Missionssamling: ti 18.3 kl 13.00 i lilla salen, Rut Åbacka, alla missionsvänner välkomna!
Kvinnogruppen: to 20.3 kl 18.30 hos Mona Häggblom, Anna Candelin medv.
Församlingslunch: sö 23.3 kl 11.00 i fh. Anmälningar till Christina Omars 0505377760 senast 18.3

LARSMO

Fre 14.3 kl. 18-20 Sommarskriftskolan: samling i församlingshemmet.
Sö 16.3 kl. 10 Högmässa: Lassila, Wiklund, sång av Jenny Lindgren. Kyrkvård: Gädda, Gäddnäs. Kyrkkaffe.
To 20.3 kl. 18 Nattvard: vid Sandlunden, Lassila, Wiklund.
- kl. 18.30 Kvinnocafé: i församlingshemmet.
Lö 22.3 Bibelseminarium: vid Inremissionshemmet i Larsmo. Tema: "Åkten-skapets hemlighet". Seminarier inleddes kl. 10 och pågår hela dagen. Medverkande bl.a. Ari Puonti, Peter Östman och

Stig-Olof Fernström. Arr: Luthersk Inremission, Kristet Perspektiv och Larsmo församling. Anmälan om kost och logi till Inremissionshemmet, tel. 728 2010.
Fre 21 - sö 23.3 Hjälpedarweekend: vid Inremissionshemmet.

NEDERVETIL

Kyrkokören: to 13.3 kl 19.00 i fh. Vi övar påsksånger.
Kurs i självkänsla: to 13.3 kl 19.00 i fh.
Ungdomssamling: fr14.3 kl.19.30 i fh
Skriftskola: lö 15.3 kl.9.00-12.00 i fh.
Lovsångsgudstjänst: sö 16.3 kl.10.00 i fh, Store
Läsmöte: sö 16.3 kl. 14.00, Jolkka läslag. Ise och Gunnar Granskog, Gamla Uleåvägen 13.
Samling för gudstjänstgrupperna och andra intresserade: sö 16.3 kl. 18.00 i fh.
Sorgegruppen: to 20.3 kl. 10.00 i fh.
Andakt med nattvard: to 20.3 kl. 14.15 vid Terjärv vårdcenter, Norrback.
Missionsbasaren på fastlagstisdagen: inbringade 1900 €, tack till alla som bidrog.
Till finska missionssällskapet insamlades totalt 12 917 € under år 2013.

NYKARLEBY

NYKARLEBY
NYKARLEBY
Lö kl 18 Gospelkonsert: kyrkan, Mrs Bighill Singers, dir Heidi Storbäck, piano Mikael Svarvar, andakt, kollekt.
Arr. Kredu
Sö kl 10 Högmässa: pred. Tor-Erik Store, lit. Hans Boije, Sandvik, Ringwall; Kredukören.
Må kl 15 Skriftskola: fh
-kl 18 Kenyamission: fh, Solveig Mikonen
-kl 19 Läsmöte: hos Camilla o Frej Strang, kyrkoby övre läslag
On kl 19 Kojvoki Bönehusförening årsmöte: böneh. Stadgeenliga ärenden o kaffeservering.
- kl 19.30 Läsmöte: Markbygården, värdar Lena o Allan Lönnqvist. Obs. tiden!
To kl 13 Samtalsgrupp för män: fh
Besökstjänsten to: kl 13 Hagalund, kl 14 Hagaborg
MUNSALA
Fr kl 19 Vårauktion: Pensala bönehuset.
Arr. Slef.
Sö kl 12 Högmässa: Edman, Ringwall
On kl 13.30 Symöte: prästg.
-kl 15 Skriftskola: fh
JEPPÖ
Sö kl 10 Gudstjänst: Forslund, Sirpa Lilius
On kl 13 Nattvardsgång: pens.matsalen
To kl 13 Missionssymöte: klubblok. Gäst Nanny Westerberg
Loppis 4-5.4 fh: för Gemensamt Ansvar. Boka eget bord fr.o.m 19.3 till tel. nr 050-3201754 el. skänk hela, rena kläder o saker genom att kontakta nån i personalen.

PEDERSÖRE

Andakter:
- Fr 14 i Pedersöre, Purmo församling
- Må 13.30 i Flyngårdets pensionärs-hem, Eklund
Forsbykören: Fr 19 övar i bykyrkan
Ungdomskväll: Fr 20 i Bennäs kyrkhem, Per Stenberg från Kyrkans Ungdom
Samling kring Guds ord: Lö 19 i Bennäs kyrkhem, Per Stenberg, arr. KU-kretsen
Gudstjänster:
- Sö 10 med nattvard i kyrkan, Häggblom, ass. Kurt Hellstrand, Sandstedt-Granvik, textläsare Monica Holmgård, dörrvärdar Lepplax
- Sö 14 med årsmöte i Forsby bykyrka, Häggblom, D. Häggblom
Sammankomst: Sö 15 i Flyngängens bönehuset, Seppo Tupeli, tolkning

Minigudstjänst: Sö 18 med dagklubbarna i kyrkan, Häggblom, D. Häggblom, Annika Snellman
Pensionärsamling: On 12 i Kyrkostrands församlingshem, Jan-Erik Nyberg, lunch och eftermiddagskaffe 10 €
Symöten:
- Ti 13 i Lövä hos Margita Back
- Ti 13.30 i Hedbo seniorboende, Eklund

PURMO

Estlandkväll: i Ävist to 13.3 kl 19.30. H Sandberg, B Strengell och systrarna Andtfolk.
Gudstjänst: i kyrkan sö 16.3 kl 10 T Portin o kantorn
Möte: i Lillby fh sö 16.3 kl 14, Roger Pettersson o Rut Åbacka
Salamo gruppen: träffas må 17.3 kl 19.30 hos Berit Lindvall
Kenya-missionsgruppen: ti 18.3 kl 13.30 hos Berit Lindvall
Andakt: i Sisbacka pens.bost to 20.3 kl 14

TERJÄRV

Bön och lovsång: fr 14.3 kl 19, förs.h. Sebastian och Anne-Maj Widjeskog.
Skriftskola: lö 15.3 kl 9-12, förs.h.
Högmässa: sö 16.3 kl 10, D. Norrback, kantorn.
Läsmöte: med Skogsby läslag sö 16.3 kl 18 i förs.h. Värdar: Marlene Backman och Mats Gistö. D. Norrback och kantorn.
Sorgegruppen: samlas on 19.3 kl 13 förs.h.

LEDIGA TJÄNSTER

Hammarlands församling lediganslår den gemensamma tjänsten som

KANTOR

(Kantorstjänst som förutsätter yrkeshögskol- eller motsvarande examen godkänd av biskopsmötet, tidigare "C-kantor", 100 %)

i Hammarlands och Eckerö församlingar att sökas senast 13.5.2014 kl 12. Tillträde 1.9.2014 eller enligt överenskommelse. Ansökan jämte betyg och intyg riktas till kyrkorådet i Hammarlands församling, Prästgårdsgatan 41, 22240 Hammarland. Hammarlands församling är huvudman för tjänsten.

Kyrkoherden i Hammarlands församling Ingemar Johansson, tel. 018-36015, 0457-5110261 och kyrkoherden i Eckerö församling Mårten Andersson, 018-38387, 050-3025825, svarar på frågor. Hammarland har drygt 1300 medlemmar och 6 anställda i heltids/deltidstjänst och Eckerö församling har cirka 800 medlemmar och 5 anställda i heltids/deltidstjänst. Läs mer på församlingens hemsida: kyrktoget.se/hammarland.

Fontana Media Ab idkar förlagsverksamhet med kristen litteratur och ger bl.a. ut tidningen Kyrkpressen. Bolaget ägs av Församlingsförbundet r.f. som är en intresseförening för de svenska församlingarna och organisationerna i Borgå stift. Bolaget har tolv anställda och en omsättning på 2,5 miljoner år 2013. Kontoret ligger i Helsingfors.

Fontana Media Ab söker en vikarie för bolagets

EKONOMICHEF

under tiden 5.5. 2014 till 17.4 2015

Ekonomichefen handhar:

- redovisning, bokföring och bokslut
- periodisk och specifik ekonomisk rapportering av verksamheten till bolagets styrelse och ägare Församlingsförbundet r.f.

Ekonomichefen ansvarar för:

- godkännandet av löpande fakturor
- inköp och avtal i den dagliga ekonomiska förvaltningen
- bolagets lönehantering och personaladministration

Ekonomichefen arbetar i nära samarbete med företags vd i strategiskt arbete och resultatuppföljning.

Posten kräver noggrannhet och självständigt arbete. Tidigare erfarenhet av bokföring, löneräkning och uppgörande av bokslut prioriteras. Till uppdraget hör också att fungera som personalchef.

Ansökningar med löneanspråk riktas till vd May Wikström, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors, may.wikstrom@kyrkpressen.fi **senast 31.3.** För ytterligare information, vd May Wikström 040 1530313 eller ekonomichef Annika Hagman-Kanckos 040-8316222.

ESBO KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET
ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄ

Avgifterna för gravskötsel år 2014

Gravskötsel/ett år

	Urn-grav	Kistgrav, gravens bredd ca.					
Typ av skötsel	1 m	1 m	2 m	3 m	4 m	5 m	6 m
Skötsel av ytan	12	21	37	56	74	94	112
Blomskötsel	58	58	74	86	101	120	131
Anskaffning och plantering av blommor	22	22	27	32	39	47	54
Totalpris €	92	101	138	174	214	261	297

Gravskötsel/fem år

	Urn-grav	Kistgrav, gravens bredd ca.					
Typ av skötsel	1 m	1 m	2 m	3 m	4 m	5 m	6 m
Skötsel av ytan	62	109	187	285	378	476	570
Blomskötsel	292	292	374	438	514	607	666
Anskaffning och plantering av blommor	114	114	135	160	197	239	274
Totalpris €	468	515	696	883	1089	1322	1510

Iståndsättning av graven 49 €/kistgravsplats och 18 €/urngrav.
Beställningar från Esbo kyrkliga samfällighets servicecentralis gravkontor tfn 09 8050 2200 mån-fre kl. 8.00-15.00 eller hautatoimisto.espoo@evl.fi.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Hyresbostad sökes i Helsingfors: Skolpsykiolog från Ekenäs söker etta eller tvåa i västra Helsingfors. Söker en förmånlig andra bostad. Rökfri, utan husdjur. 040-5832358

Pedagogikstuderande söker hyresbostad i Helsingfors. tel. 044-5580844 Sofia Lehtonen

Skötsam rök- och husdjursfri barnfamilj önskar hyra 3-4 rum på Drumsö fr.o.m 1.6.2014. Tel: 040-5925864/Heidi

UTHYRES

2 rum + kv + balkong 44 m² uthyres from 1.4 i Munkshöjden. Hyran € 750:-/mån + vattenavgift 040-5015635

I centrum av Helsingfors enrummare med rymligt loft. Förfrågningar 0456 32 57 57

Uthyres 2 r + k + balk, 51 m². 570 euro/mån + vatten. Åbo, Fredsgatan. Ledig fr. 1.4. Tel 040-8458847

Möblerat rum o kök i H:fors, Arabiastranden, uthyres till stud. över sommaren. Hyra: 430 € inkl. vatten, el, internet. lisa.lundstrom@netikka.fi

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

Österbottens
Blästring

**OBS! 95%
MINDRE DAMM**

- * Metallkonstruktioner
- * Målar även plåttak
- * Plåt och tegeltak
- * Glasfiber + båtar,
- * Betong, tegel och träfasader
- bottenmålning

Tel. 050-3221535 Petalax
www.ob/blastring.fi

folkhälsan
kompetens – engagemang – omsorg

Välkommen på rekreationsdagar för närståendevårdare

Dagarna ordnas den **12–15 maj 2014** i Herrgårdsbadet Kaisankoti som ligger i Esbo, norr om Bodom träsk.

Vi erbjuder samvaro och samtal med andra närståendevårdare, möjlighet att röra på kroppen både inomhus och utomhus samt övrigt program.

Sista anmälningsdag är 11.4 och anmälningarna går till Jonna Skand, jonna.skand@folkhalsan.fi, tfn 09 315 5537 eller Kristina Jansson-Saarela, kristina.jansson-saarela@evl.fi, tfn 09 2340 2540, som också ger mer information om programmet. Deltagaravgiften är 95 €.

Arrangörer: Folkhälsans förbund och Helsingfors kyrkliga samfällighet med stöd av RAY.

se också folkhalsan.fi

**3000 fönster och dörrar i lager,
levernas direkt.**

www.nordicsale.fi

Segla med Eugenia

Fester
Utfärder
Möten

BOKNING OCH INFO

0440-42 78 62
info@eugenia.fi
www.eugenia.fi

Optisk specialaffär

BACKMANS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

**REA -50%
-100% -1000%**

HOS OSS

Läs/avståndsglasögon
från 120€

Dubbelslipade från 250€
Progressiva från 300€
(båge + linser + fodral)

Kyrönmaan Näkö Oy

Asematie 5, 66440 Tervajoki
Tel. (06) 478 5440,
040-708 2259
vard. ark. 9-17,
lördag 10-12

NYHET!
Pelletskaminer med Drag.
...med Drag från Arterm
slipper du skorsten!

Wahlroos Verkstad Malax 06-365 7105

HHsport
Ase Erä Vapaa-aika
www.HHsport.fi

JÄGARENS WEBBUTIK

Från vår webbutik hittar du ett stort sortiment av vapen, optik, jakttillbehör och kläder samt mycket annat!

www.hhsport.fi

#1

Kom och bekanta dig!

Massor av kvalitets-
märken t.ex.

HHsport-butiker finns på följande orter:
**ALAHÄRMÄ • IISALMI • KIIMINKI
KARLEBY • NIVALA • BRAHESTAD**

www.facebook.com/HHsport.fi

Vaasa Festival
14.-18.5.2014

Varje år något nytt och annorlunda!

Huvudgäster:

Vokalgruppen Irmelin (SE), Kammerkoor Head Ööd, Vend (EE), Masterpiece Quartet (US), Satu Sopanen & Fort Big Band & Ralf Nyqvist (FI), Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Naislaulajat KYN (FI), Felix Zenger (FI), Philomela (FI) ...och mera på kommande!

Biljettförsäljningen har börjat!

Webshop: www.NetTicket.fi
Telefontjänst 0600 399 499
(1,00 €/min + lna/msa)

NetTicket.fi

Studio Ticket
Rewell Center, 2 vån, 65100 Vaasa
Tfn 0700 96 525
(1 €/min. + lna)

www.vaasachoirfestival.fi

INKAST THOMAS ROSENBERG

Fattigdomsbevis?

DET HÄNDER inte längre så ofta att nyutkomna böcker väcker diskussion. Än mindre indignation och ilska. Fjärran är bataljerna kring Hannu Salama, eller Kihlman och Tikkanen. Desto mer glädjande, men också förvånande, är debatten kring Mathias Rosenlunds debutbok *Kopparbergsvägen 20*. En självutlämnande beskrivning av hur fattigdomen känns.

Förvånande inte minst därför att de mest dräpande kommentarerna har fallts av hans generationskamrater. Man har talat om skamlösa attitydproblem och att Rosenlund inte alls är fattig utan patetisk och romantiserande. Beska piller som fått några gamla sextalister att träda upp till hans försvar: Irma Swahn i en välskriven spalt i Hbl (av misstag signerad Pia Ingström) och Trygve Söderling i en kommentar i *Nya Argus*. Den senare drar paralleller till just Kihlman och Tikkanen – till Rosenlunds fördel. För hur självutlämnande K&T än är ”finns släktens och pengarnas skyddsnet alltid där”. Rosenlund är fattig, på riktigt.

Vad är det som har provocerat så? Att Rosenlund inte är fattig nog? Eller att fattigdomen är självvald? I kritiken finns element av vardera. De pekuniära villkor han lever under är inte ovanliga, kring 2 000 euro i månaden. En inkomstnivå som är vardag också för mig. Vad gnäller han alltså om?

Rosenlunds fattigdom är kan tänka också självvald eftersom han insisterar på att studera litteratur och få en examen, i stället för att ta olika ströjobb. Men han visar på ett övertygande sätt hur just ströjobben hindrar honom både från att få sin examen och från att hinna i kapp högen av räkningar. Enda chansen att slippa fattigdomens ekorrhjul är alltså, paradoxalt nog, att välja fattigdomen. En rävsax som var helt främmande för författare som Kihlman och Tikkanen.

Kanske avogheten mot Rosenlunds val delvis är en generationsfråga. Det verkar som om dagens unga obehagligt långt skulle ha anammat den nyliberala framgångsfilosofin: man lyckas om man vill. Om så är har Rosenlund gjort oss alla en viktig tjänst. Hans bok är därmed, som Söderling påpekar, den första genuint politiska boken på länge.

Också jag provocerades, det medges villigt, av Rosenlunds ibland patetiska penningar. Men som Swahn konstaterar är de ständiga upprensningarna och den plågsamt grå tristessen själva budskapet: just så trist är fattigdomen. Poängen är att den som lever mitt i allt detta varken orkar, vill eller förmår skriva om det. Litteraturen är full av fattigdomsbeskrivningar, men då oftast omgivna av en romantisk gloria. Eller skrivna av författare som i sitt eget skinn aldrig behövt uppleva genuin fattigdom.

I Rosenlunds beskrivning är romantiken fjärran. Snarare en skönlitterär version av vilken som helst sociologisk rapport om det sociala arvets mekanismer. Att födas fattig är att sannolikt också dö fattig, hur mycket man än mässar om motsatsen. Trivialt för en sociolog, kanske. Men att få veta hur det faktiskt känns är en annan sak. Det ska Rosenlund ha tack för.

Thomas Rosenberg är sociolog, skriftställare och samtidsanalytiker.

ÄKTENSKAPET SEXUALETIK

Tvinga mig inte att överge dig

Några reflexioner kring Kerstin Franzén-Lindelöfs insändare 6.3 om äktenskaps-terminologi. Jag bemöter här hennes ”Kalla det något annat” än äktenskap, då det gäller par av samma kön. Franzén-Lindelöf tar upp tre motiveringar mot ett gemensamt begrepp. 1. Bibelns ”man skall inte ligga med man”. 2. Önskan att ”få vara lika heteropar/samma rättigheter”. 3. Det ser ut att par av samma kön ”vill visa att de inte är likadana och vågar vara annorlunda, leva efter sina övertygelser”. Jag önskar understryka att det exakta bibliska uttrycket är ”inte ligga med en man som med en kvinna”. Därmed inte ett totalförbud. Här utmanar oss Bibeln att utveckla vårt resonemang. Uttrycket förekommer i GT vars flera andra förbud av samma art vi med tillförsikt och enligt Jesu

”I vigselformulär världen över brukas sedan länge Ruts ord till Noomi.”

egen förebild, kan nyansera. Bland annat säger Jesus inget om ifrågavarande mansliggande, ej heller om anvisningen i Gamla Testamentet att bränna specifikt prästdöttrar på bål, om de har föräktenskapliga/utomäktenskapliga förbindelser. Dessa förbud är besläktade och vi får anta att Jesus inte stöder dem. Vi har inte heller mig veterligen någonsin praktiserat dem i Borgå stift. Vidare är det uttryckligen teologin kring äktenskapet mellan man och kvinna som aktivt stöder sig på sinnebilden av förhållandet mellan två personer av samma kön. I vigselformulär världen över

brukas sedan länge Ruts ord till Noomi, de facto ord från kvinna till kvinna. Det är ett argument för att de äktenskapliga banden alltid bör handla om kärlek och solidaritet, inte om kön. Så här sade Rut: ”Tvinga mig inte att överge dig och vända tillbaka. Dit du går, går också jag, och där du stannar, stannar jag. Ditt folk är mitt folk och din Gud är min Gud. Där du dör, vill jag dö och där vill jag bli begravd. Herren må göra mig vad som helst – endast döden skall skilja oss åt.”

Hur sexualetik ”ser ut” beror på hur vi väljer att betrakta oss själva i relation till andra. Ser vi kärlekspotentialen – Guds fingeravtryck – även i värnasta och hennes mest betydelsefulla relationer?

MONIKA PENSAR

HFD KOMMENTAR

HFD har inte behandlat domprostebesörigheten i Borgå

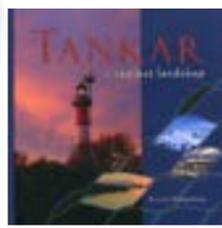
I det korta reportaget i KP 6.3.2014 om turerna kring kyrkoherdetjänsten i Karleby kan man av de relaterade uttalandena lätt få intrycket att högsta förvaltningsdomstolen skulle ha behandlat och avgjort frågan om behörighet för tjänsten som domprost i Borgå. Så är dock inte fallet. Det enda HFD avgjorde 17.10.2007 var frågan om sökande Bror Träskbackas besvärsmått i ärendet, vilken förkastades. Detta ledde till att lägre rättsinstansens beslut, vilket uteslöt underkännad från valförslag, förblev i kraft utan högsta instansens prövning.

ALLAN FRANZÉN

Fontana Medias

BOKREA!

Pågår till 20 mars eller så länge varorna räcker.

Mimma Olsoni-Broman: *Om du ännu fanns* – Unga som mist en förälder berättar 12,- (23,90)
Anna Tikum: *Elfenbenshjärtat* 15,- (28,90)
Tom Tiainen: *På god väg* – En pilgrimsvandring genom Frankrike och Spanien 15,- (27,70)
Kristina Klingenberg: *Tankar i väglöst landskap* 15,- (29,70)

Reakatalogen ingick i Kyrkpressen nr 8. Du hittar också reaböckerna på www.fontanamedia.fi

Fontana Media www.fontanamedia.fi
tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi

REHABILITERING PÅ HÄRMÄ REHAB

Nu är det dags att ansöka till följande rehabiliteringskurser:

- **Anpassningskurs, parkurs för personer under 68 år med bröstcancer** börjar 5.5.2014 (51164)
- **Rehabiliteringskurs för metabolisk syndrom och typ 2-diabetes** börjar 4.8.2014 (51563)
- **Anpassningskurs för personer med typ 1 diabetes** börjar 25.8.2014 (51561)

Fyll i rehabiliteringsansökan FPA:s blankett KU132r, bifoga B-läkarintyg och lämna in till närmaste FPA kontor. FPA beviljar och finansierar rehabilitering samt deltar i resekostnaderna.

Mera information om ansökningsförfarandet eller Härmä Rehab: Malin Saarenmäki tfn (06) 483 1490 malin.saarenmaki@harmankuntokeskus.fi

Vaasantie 22
62375 Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmarehab.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

ABORT SVERIGE

”Vill vi verkligen få ned antalet aborter och arbeta för en nollvision så krävs det pragmatiskt förebyggande arbete på bred front.”

Annika Norell Clarke om aborter i Dagen.

IDENTITET UKRAINA

Religiösa fältet visar på identitetskris

Religiöst har Ukraina varit en möteplats för det katolska väst och det ortodoxa öst, skriver Jussi Rytönen i Kotimaa.

– Den östra kyrkan där är uppdelad, dels under Moskvapatriarkatet och dels i ukrainska och västvänliga delar.

– Djupare än något annat vittnar just det religiösa fältet om problemen med den ukrainska identiteten: höra till öst eller väst?

GUDSTJÄNSTEN BORDE inspirera att få fram nya goda ting. Det finns alltid någon som gör nåt smart som andra kan ta modell av, anser Viggo Klausen.

Familjen är framtiden

Familjerna kan motverka faktum att upp till åttio procent lämnar församlingarna när de blir vuxna.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

En amerikansk undersökning som Search Institute och **George Barna** gjort visar att mellan sextio och åttio procent av dem som vuxit upp i en församling avviker från församlingen och den kristna tron. En del kommer tillbaka när de själva får barn. Andra kommer inte.

Norrmannen **Viggo Klausen** kom i kontakt med undersökningen vid en konferens för barnledare i USA 2006. Där höll en person från organisationen Orange ett seminarium i ämnet.

– Seminariet ställde hela konferensen på huvudet, säger Klausen. När jag hörde statistiken tänkte jag att jag är glad att jag inte är amerikan.

Glädjen var kortvarig för seminariedalaren fortsat-

te med att säga att om utvecklingen fortsätter så blir vi snart som Europa. Med det avsåg han att Europa ligger 20–30 före USA i sekulariseringen.

– Förklaringen till att de unga försvinner är att de som barn blivit vittne till föräldrarnas dubbelmoral. Många föräldrar har en andlig hatt som de tar av och på sig. De första som genomskådar det är de egna barnen, säger Klausen.

Sedan 2006 har Missionsförbundet i Norge därför jobbat med fokus på hemmen.

– All uppmuntran och utrustning vi kan ge hemmen för att man där ska börja be, läsa Bibeln och föra andliga samtal med sina barn är bra, säger Klausen.

Han är anställd av förbundet som barn- och familjeförkunnare. Senaste vecka

”All uppmuntran vi kan ge hemmen för att man där ska börja be och läsa Bibeln med sina barn är bra.”

var han i Helsingfors och Vasa för att berätta för frikyrkopastorer och en luthersk präst om hur man bemöter problematiken i Norge.

– Det är viktigt att församlingsledningen och inte bara barn- och ungdomsledarna är med på noterna

Ingen del i dagliga livet

Viggo Klausen ser flera orsaker till att hemmen inte lever upp till sin kristna tro.

– Man går inte naturligt till Jesus i det dagliga livet. Då man varken ber aftonbön, bordsbön, har någon tradition att gå i gudstjänst eller att ge tron en plats under högtiderna får barnen inte den modell de behöver för att tron ska ärvas.

Ett annat problem är att de vuxna fokuserar på sig själva. Viljan att göra en långsiktig insats i församlingens barn- och ungdomsarbete saknas.

– De vuxna kristna känner sig inkompetenta att vara andliga ledare för barnen, säger Klausen. Man förlitar sig hellre på pastorerna och söndagsskollärarna. Samhällsutvecklingen spelar också in. Samhället utvecklas medan kyrkan står stilla.

– Redan på sextioalet beslöt regeringen i Norge att skolorna inte ska undervisa i trosfrågor. Men det är först nu, femtio år senare som kyrkorna upptäckt att skolelevorna inte lärt sig något om religionen.

Klausen konstaterar att pressen i samhället ökat, kulturen har ändrat och den andliga kampen blivit kraftigare.

– Vi har inte gett nästa generation de verktyg de behöver för att matcha dagens samhälle. I dag lär sig barnen tidigt att tänka kritiskt och samhället ställer den ena religionen mot den andra. Svaret som vår kyrka ger är för tunt och inger inget förtroende.

Viktigare än kyrkan

För att motarbeta den här trenden har nu Missionsförbundet i Norge börjat lyfta upp hemmets betydelse i församlingarna.

– Vi vill få församlingarna att inse att det som sker i hemmen har mycket större betydelse än det som sker i kyrkan, säger Klausen. Om kyrkan vill öka sitt inflytande bör vi inse att de viktigaste ungdomsledarna vi har är föräldrarna.

Han konstaterar att många föräldrar är hjälplösa.

– Det finns ingen utbildning i att vara förälder. Vi använder den modell vi fått av våra egna föräldrar oavsett om den är bra eller dålig.

Han vill se starka hem, trygga föräldrar samt far- och morföräldrar.

– Effekten blir då missionsinriktad. När det fungerar i hemmen så inverkar det på arbetsplatsen, i skolan och bland grannarna. Det finns många exempel på hur barnen i granngårdarna ser en skillnad i atmosfären i hemmen och kommer till tro. Men först och främst ska vi ta vara på våra egna familjer och röja framför den egna dörren.

Målsättningen inom Missionsförbundet i Norge är att varje församling kartlägger och gör en plan för sin egen verksamhet. I dag har fem församlingar gjort upp en plan.

– Målet för församlingarna är att våra barn, den dag vi släpper taget om dem, är starka nog att klara sig i dagens samhälle och allt de möter där, säger Klausen. Om inte verksamheten leder mot målet och är ett redskap för lärjungaträning bör

man ändra på den eller upphöra med den.

Gudstjänsten en snackis

Tanken med gudstjänsterna ska vara att alla, oavsett ålder ska få något ut av den.

– Det är spännande gudstjänster. Finns det något i den som är lätt att få tag i blir det ett samtalsämne, en ”snackis” när man kommer hem.

Eftersom arbetet ännu är på hållt har det norska Missionsförbundet inte bilden klar för sig. I fjol gjorde de en egen undersökning som motsvarar den amerikanska. Men på grund av för få inkomna svar kunde man inte dra några slutsatser av den.

– Men jag har sett frukten i att folk blir inspirerade att sätta igång. Redan att församlingsledarna ser att här finns något som man kan dra nytta av är viktigt.

Men han hoppas på ännu mera.

– Den yttersta frukten som jag hoppas på är att föräldrar som inte är kristna ska skicka sina barn till församlingarnas scouter eller körer, bli engagerade, få undervisning och börja be hemma. Det blir spännande att se om vi kommer så långt, för där ligger det väckelse.